

"Шымкент" әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының 2014 - 2023 жылдарға арналған даму стратегиясын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 23 шілдедегі № 821 қаулысы. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 10 желтоқсандағы № 818 қаулысымен.

Ескерту. Күші жойылды – ҚР Үкіметінің 10.12.2018 № 818 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

"Мемлекеттік мүлік туралы" 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңы 184-бабының 2-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған "Шымкент" әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының 2014 – 2023 жылдарға арналған даму стратегиясы бекітілсін.

2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі

К. Мәсімов

Қазақстан Республикасы
Үкіметінің
2014 жылғы 23 шілдедегі
№ 821 қаулысымен
бекітілген

"Шымкент" әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының 2014 – 2023 жылдарға арналған даму стратегиясы

"Шымкент" әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" ұлттық компаниясы" акционерлік қоғамының (бұдан әрі – ӘКК) 2014 – 2023 жылдарға арналған даму стратегиясы (бұдан әрі – Стратегия) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 31 қазандағы № 1236 қаулысымен бекітілген Акционері мемлекет болып табылатын ұлттық басқарушы холдингтердің, ұлттық холдингтердің, ұлттық компаниялардың даму стратегиялары мен даму жоспарларын әзірлеу, бекіту, сондай-ақ оларды іске асырудың мониторингі мен оны бағалау қағидаларына

және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 31 қазандағы № 1382 қаулысымен мақұлданған Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияларды дамыту тұжырымдамасына (бұдан әрі – Тұжырымдама) сәйкес әзірленген.

Стратегияның тұжырымдамалық сипаты бар және Стратегия келісіліп, бекітілгеннен кейін әзірленетін ұйымдастырушылық іс-шаралар мен құжаттамалық рәсімдердің сипатын қамтымайды.

Стратегия кейінгі бағдарламалық құжаттарды, орта мерзімді даму жоспарларын, болжамды қаржы модельдерін, сондай-ақ ӘКК бюджетін әзірлеу үшін негіз болып табылады.

Осы Стратегия таяудағы 10 жылға арналған миссияны, пайымды, стратегиялық бағыттарды, мақсаттарды, міндеттерді, іс-шараларды, оларды іске асыру тетіктері мен қызмет нәтижелерінің көрсеткіштерін айқындайды және мыналардың:

1) Қазақстан Республикасының Президенті – Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың "Қазақстан-2050" Стратегиясы: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты" атты 2012 жылғы 14 желтоқсандағы Қазақстан халқына Жолдауының;

2) "Қазақстанның 2030 жылға дейінгі Даму стратегиясын одан әрі іске асыру жөніндегі шаралар туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 6 сәуірдегі № 310 Жарлығының;

3) "Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспары туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 1 ақпандағы № 922 Жарлығының;

4) "Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі инновациялық даму тұжырымдамасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 4 маусымдағы № 579 Жарлығының;

5) "Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2009 жылғы 18 маусымдағы № 827 Жарлығының;

6) "Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жоспарлау жүйесінің одан әрі жұмыс істеуінің кейбір мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 4 наурыздағы № 931 Жарлығының;

7) "Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі 2010 – 2014 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарлама және Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарының күші жойылды деп тану туралы" Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 19 наурыздағы № 958 Жарлығының;

8) "Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының 2015 жылға дейінгі даму жоспарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 30 қаңтардағы № 90 қаулысының;

9) "Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияларды дамыту тұжырымдамасын мақұлдау туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 31 қазандағы № 1382 қаулысының;

9) "Қазақстан Республикасында инновацияларды дамыту және технологиялық жаңғыртуға жәрдемдесу жөніндегі 2010 – 2014 жылдарға арналған бағдарламаны бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 30 қарашадағы № 1308 қаулысының;

11) "Бизнестің жол картасы 2020" бағдарламасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 13 сәуірдегі № 301 қаулысының;

12) "Өнімділік – 2020" бағдарламасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 14 наурыздағы № 254 қаулысының;

13) "Қазақстан Республикасында инвестицияларды тарту, арнайы экономикалық аймақтарды дамыту және экспортты ынталандыру жөніндегі 2010 – 2014 жылдарға арналған бағдарламаны бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 30 қазандағы № 1145 қаулысының негізгі бағыттарын ескере отырып әзірленген.

ӘКК-ні құру кезінде экономикалық даму үшін өңірлік локомотивтерді қалыптастыру идеясы айқындалды. ӘКК-ге қызметі өңірдің әлеуметтік, экономикалық және мәдени мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған орнықты бизнес құрылымның рөлі белгіленді.

Стратегияны әзірлеу мыналармен негізделеді:

1) негізгі басымдықтар, оларды іске асыру көздері мен тетіктері туралы нақты түсінігі бар әлеуметтік-экономикалық дамудың нысаналы бағдарларының болу қажеттігі;

2) өңірдің әлеуметтік саласын үйлесімді дамыту қажеттігі;

3) ӘКК әлеуетін іске асыру үшін басым бағыттар мен қызмет салаларын айқындау;

4) ӘКК-ні дамыту және оның жұмыс істеу саясатын қалыптастыру;

5) ӘКК-нің өңірлік даму институты ретінде одан әрі қалыптасуына бағытталған шаралар кешенін әзірлеу.

1. Ағымдағы жағдайды талдау

Сыртқы ортаны талдау

Басты мақсаты әлемнің ең дамыған 30 мемлекетінің қатарына кіру болған " Стратегия – 2050: Қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты" стратегиясына сәйкес Оңтүстік Қазақстан облысының (бұдан әрі – ОҚО) алдында одан әрі әлеуметтік-экономикалық даму міндеті тұр.

Өңірдің ауданы – 117,3 мың шаршы км немесе республика аумағының 4,3 %-ы, облыс халқының саны – 2 693,1 мың адам немесе республика халқының 15,8 %-ы.

Республиканың жалпы ішкі өнімінің өндірісіндегі облыс үлесі 5,2 %-ды құрады.

ОҚО шығысында Жамбыл облысымен, солтүстігінде Қарағанды облысымен, батысында Қызылорда облысымен және оңтүстігінде Өзбекстан Республикасымен шектесіп жатыр. ОҚО Азия өңірінің, Таяу және Орта Шығыс пен Еуропаның мемлекеттерін өзара байланыстырып жатқан жолдардың (авиация, теміржол және автомобиль) тоғысында орналасқан, мұның өзі экономиканың нақты секторының өнімін өткізу үшін облысқа артықшылық береді, сондай-ақ экспортқа бағдарланған өндіріс пен шекара маңындағы сауданы дамытуға мүмкіндік береді. Өңірде логистиканы дамыту үшін қажетті барлық алғышарттар бар.

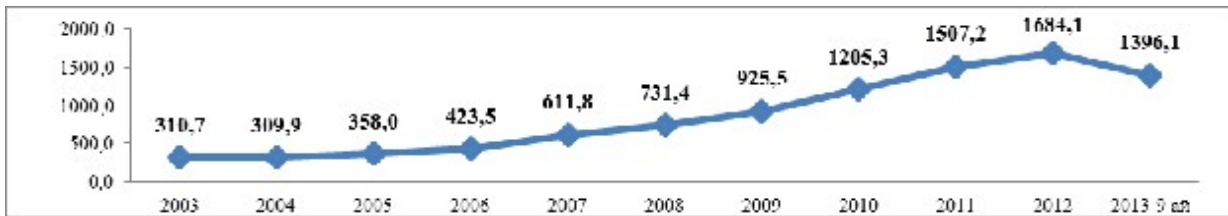
Облыстың жер ресурстары 3 224,9 млн. га құрайды, оның ішінде 733,1 мың га егістік алқабы ретінде пайдаланылады, суарылатын жер алқабы 447,4 мың га құрайды. Климаттық жағдайлары мақта, темекі, көкөніс-бақша дақылдары мен жүзім өсіруге қолайлы, жайылымдарды жыл бойы жем-шөп базасы ретінде пайдалануға мүмкіндік бар, мұның өзі мал шаруашылығын дамытуға ықпал етеді.

ОҚО аумағында мынадай ірі кен орындары бар: барит және көмір, темір және полиметалл кендері, уран және фосфор, бентонит сазбалшығы мен вермикулит, тальк және әктас, гранит және мәрмәр, гипс және кварц құмы. Уран қоры бойынша облыс Қазақстан бойынша бірінші орында, фосфориттер мен темір кені бойынша – үшінші орында.

ОҚО-дағы халық санының өсу қарқынының жоғары болуы экономикалық белсенді халық санының өсуіне оң әсерін тигізеді. Жұмыспен қамтылған халық құрылымының 89,6 %-ын еңбекке қабілетті жастағы тұрғындар құрайды, 10,4 %-ы – еңбек етуге қабілетсіз жаста. Облыстың жоғары білімі бар тұрғындарының үлес салмағы 25,7 %-ды, аяқталмаған жоғары білімі бар – шамамен 2,0 %-ды құрайды, тұрғындардың 70 %-дан астамының орта және арнаулы орта білімі бар.

Соңғы 10 жылда ОҚО экономикасы барлық негізгі көрсеткіштер бойынша оң өсу серпінін көрсетіп отыр. Облыстың жалпы өңірлік өнімі 2003 жылғы 310,7-ден 2013 жылы 1 791, 4 млрд. теңгеге (есептік көрсеткіш) дейін немесе 5,8 есе өсті. Осы кезеңде жан басына шаққандағы жалпы өңірлік өнім 4,7 есе өсіп, 678,6 мың теңгені құрады.

1-сурет. ЖӨӨ өсу серпіні, млрд. теңге

Жалпы өңірлік өнім құрылымында ең қомақты үлес өнеркәсіпке тиесілі – 19,7 %, ауыл шаруашылығы – 8,6 %, көтерме және бөлшек сауда – 4,8 %, құрылыс – 7,2 %. Жалпы өңірлік өнімнің соңғы жылдардағы жылдам өсуі нақты секторды дамытуға құйылатын инвестициялардың өсуіне және жылжымайтын мүлік нарығының жандануына байланысты.

ӘКК мен оның еншілес ұйымдары өз қызметін өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, шағын және орта бизнес, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, сауда салалары мен инвестиция саласында жүзеге асырады.

Өнеркәсіп басты салалардың бірі бола отырып, облыс экономикасының дамуын айқындайды. Жалпы өңірлік өнімнің 19,7 %-ы өнеркәсіпке тиесілі, дегенмен өңірдің өнеркәсіптік өнімінің жалпыреспубликалық ауқымдағы үлесі 2,9 %-ды құрайды.

Өнеркәсіптік өндіріс саласында 144 ірі, орта және 521 шағын кәсіпорын жұмыс істейді. Осы салада 45 мыңға жуық адам жұмыспен қамтылған.

Өнеркәсіптік өндірістің қазіргі заманғы аумақтық құрылымын ірі өнеркәсіп құрайды, олар: Шымкент және Кентау қалаларында; Мақтаарал, Созақ, Сарыағаш, Сайрам, Отырар және Түлкібас аудандарында орналасқан. Облыстың өнеркәсіптік өнімінің көлемінде ең қомақты үлесті Шымкент қаласы (42,3 %) мен Созақ ауданы (25,5 %) алады.

Еңбектің аумақтық бөлінісінде облыс ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру мен өңдеуге, мұнай мен мұнай өнімдерін, тоқыма өнімдерін, құрылыс материалдарының өнімдерін өндіруге, металлургияға, уран өндірісіне маманданған.

2-сурет. Экономикалық қызмет түрлері бойынша ОҚО өнеркәсіптік өндірісінің үлесі, %

Дереккөз: ОҚО Статистика департаменті, 2013 ж.

2013 жылғы қаңтар – желтоқсандағы өнеркәсіптік өндіріс көлемі қолданыстағы бағамен 552 011,3 млн. теңгені құрады, бұл 2012 жылға қарағанда 2,3 % артық.

Өнеркәсіптік өндірістің өсу қарқыны өңірдің өнеркәсіп салаларының – өңдеуші өнеркәсіп пен кен өндіру өнеркәсібінің "жылдамдығы әртүрлі" өсу қарқындарымен қамтамасыз етілді.

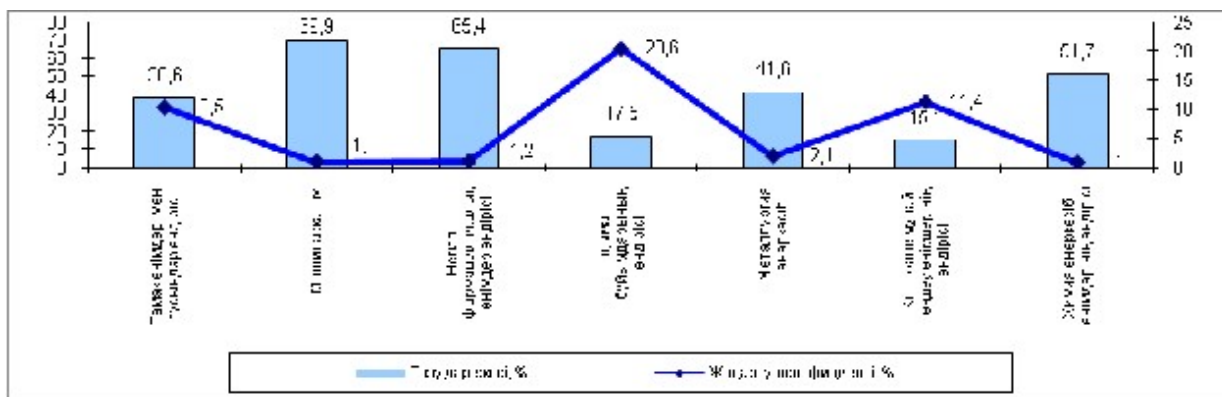
Кен өндіру өнеркәсібі өңір экономикасының қарқынды дамып келе жатқан саласы болып табылады. Өнеркәсіптің жалпы көлеміндегі кен өндіру өнеркәсібінің үлесі 2003 жылғы 3,5 %-дан 2013 жылы 26 %-ға дейін өсті. Салаға ірі инвестициялар тартылып, мүліктік кешенді айтарлықтай жаңартуға мүмкіндік берді.

Минералдық шикізат ресурстарын пайдалану және олардан өңдеу арқылы алынған, ішкі және сыртқы нарықтардағы сұранысты, сондай-ақ баланстан тыс кендерді, қалдықтар мен үйінділерді кешенді қайта өңдеуге артықшылықпен тартуды, кесектерді қайтадан өңдеуді ескере отырып, тауарлық әзірлігі жоғары бұйымдарға шығуды қамтамасыз ететін соңғы өнімдерді жасау саланың басым бағыты болып табылады.

Өңдеуші өнеркәсіптің құрылымында мынадай салалар басымдыққа ие:

- 1) тамақ өнімдері мен сусындар өндірісі – 41,8 %;
- 2) металлургия өнеркәсібі – 13,7 %;
- 3) өзге де бейметалл минералды өнімдер өндірісі жөніндегі сала – 10,2 %;
- 4) тоқыма бұйымдарының өндірісі – 5,4 %;
- 5) кокс және мұнай өңдеу өнімдерінің өндірісі – 8,6 %.

3-сурет. Негізгі құралдардың тозу дәрежесі және оларды жаңарту коэффициенті, %

Салалардағы негізгі құралдардың тозу дәрежесін және оларды жаңарту коэффициентіне талдау жасаған кезде мыналар анықталды:

1) мына: тоқыма бұйымдары мен киім өндірісі, кокс және мұнай өңдеу өнімдерінің өндірісі, өзге де бейметалл минералды өнімдер өндірісі салаларында өндірістердің жұмыс істеп тұрғандарын техникалық қайта жарактандыру және жаңаларын салу бойынша күрделі іс-шаралар жүзеге асырылды;

2) мына: машина жасау, негізгі фармацевтикалық өнімдер өндірісі, металлургия және химия өнеркәсібі салаларындағы негізгі құралдардың тозу дәрежесі өте жоғары.

Мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде кәсіпорындарды жаңғырту саясатын жүргізу, инвестициялық және инновациялық жобаларды іске асыру, облыста технологиялық қайта өңдеу деңгейін ұлғайтуға және экономикадағы қосылған құнды арттыруға мүмкіндік беретін жаңа салаларды дамыту өңдеуші өнеркәсіпті дамытудағы негізі басымдық болып табылады.

Инвестиция саласы

Қалыптасып отырған бизнес-климат нақты экономикаға инвестициялар тарту үшін қолайлы болып табылады, дегенмен инвестициялық ресурстар облыс өңірлерінің арасында біркелкі бөлінбей, негізінен, қалаларға және табиғи ресурстарға бай өңірлерге шоғырланады.

Облыстың негізгі капиталына инвестициялардың көлемі тоғыз жыл ішінде 9 еседен астам өсіп, 2013 жылы млрд. теңгені құрады. Жергілікті бюджет қаражаты 56,7 млрд. теңгені құрап, үлесі 13,6 % болды; республикалық бюджет – 51,96 млрд. теңгені құрап, үлесі – 12,5 % болды, меншікті қаражат 113,6 млрд. теңгені құрап, үлесі – 27,4 % болды, шетелдік инвестициялар – 20,4 млрд. теңгені құрады, үлесі – 4,9 %. Қарыз қаражатының үлесі 41,6 % немесе 172,8 млрд. теңге болды.

Өнеркәсіп, көлік, қоймаға жинау инвестиция салынатын басым салалар болып табылады, инвестициялардың жалпы көлеміндегі олардың үлесі тиісінше 31,6 % және 44,7 %-ды құрады.

1-кесте. Облыстың негізгі капиталына құйылатын инвестициялардың негізгі бағыты, млн. теңге

Экономика саласы	2010	2011	2012	2013
Ауыл шаруашылығы	14 429	5 372	11 291	7 681,7
Өнеркәсіп	82 195	124 187	162 417	131 228,9
Құрылыс	11 324	9 068	31 068	6 663,5
Көлік және қоймаға жинау	45 579	62 605	99 860	185 361,2
Көтерме және бөлшек сауда, автомобиль жөндеу	3 208	5 243	9 243	5 338,1
Өзге де қызметтердің түрлерін көрсету	105 860	66 619	1 421	79 250,5
Жиыны	262 595	273 094	315 300	415 523,9

Дереккөз: ОҚО Статистика департаменті

Инвестициялар көлемінің өсу қарқынының жеткіліксіз болуы экспорттық өнімнің негізгі өткізу нарықтарындағы бағалардың ауытқуымен және сұраныстың азаюымен, сыртқы қарыз алу көздерінің қысқаруы салдарынан екінші деңгейдегі банктердің кредиттік белсенділігінің төмендеуімен байланысты.

Мыналар облыстың инвестициялық әлеуетін дамытудың негізгі проблемалары болып табылады:

1) тікелей шетелдік инвестицияларды тартудың тиімді құралдарының болмауы;

2) өңірдің инвестициялық мүмкіндіктері туралы хабардар етудің жеткіліксіздігі, әлеуетті инвесторлардың белсенді іздестірілмеуі;

3) өңірдің инвестициялық инфрақұрылымының шектеулі болуы;

4) инвестициялық жобаларды әзірлеудің жеткіліксіз деңгейі;

5) шикізатты терең өңдеу өндірістеріне, экономиканың басым секторларына инвестиция тарту қарқынының баяу болуы.

Осыған байланысты өңдеуші өнеркәсіп саласына тартуға жәрдемдесу және экономиканың инфрақұрылымдық секторын дамыту, инвестициялық қызметті қаржыландырудың баламалы нұсқаларын іздестіру, ұлттық экономикаға инвестиция тартуға, өңірге инвестиция ағынын қамтамасыз етуге бағдарланған өңірлік даму институттарының рөлін жоғарылату инвестициялық саясатты дамыту бөлігіндегі негізгі міндеттердің бірі болып табылады.

Инновациялық даму стратегиясын, Үдемелі индустриялық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасын іске асыру.

Үдемелі индустриялық-инновациялық дамудың мемлекеттік бағдарламасының шеңберінде инвестициялық қызметті жандандыру облыстың өнеркәсібін дамытудағы оң үрдістерге ықпалын тигізді.

Индустрияландыру картасының шеңберінде ОҚО-да 170 жоба іске асырылуда, оларға құйылған инвестициялардың жалпы көлемі 705,2 млрд. теңге және 21,4 мың жұмыс орны құрылады. 2010 – 2013 жылдары 146,7 млрд. теңге сомасына 103 жоба іске асырылып, 8 873 жаңа жұмыс орны құрылды.

Оның ішінде 2013 жылы жалпы сомасы 41,0 млрд. теңге 46 жоба іске асырылып, 3 637-ден астам жұмыс орны құрылды.

Өңдеуші өнеркәсіптегі еңбек өнімділігі: 2010 жылы 8 820,0 мың теңге /адам, 2011 жылы – 8 334 мың теңге/адам, 2012 жылы – 9 550,0 мың теңге/адам, 2013 жылы – 9 802,0 мың теңге /адам құрады.

Құрылған және пайдаланылған жаңа технологиялар мен техника объектілерінің саны 2010 жылы 70 бірлікті, 2011 жылы 130 бірлікті, 2012 жылы – 145 бірлікті құрады.

Индустрияландыру картасының шеңберінде жалпы сомасы 1,5 млрд. теңге шетелдік капиталдың қатысуымен инвестициялық жобалар іске асырылуда: "Шымкентцемент" акционерлік қоғамы (Италия), "Сейітбек әулеті" ЖШС" (ҚХР), "Ақ құс" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (Иран) және т.б.

Инновациялық белсенді кәсіпорындардың саны кәсіпорындардың жалпы санының 7,0 %-ына дейін ұлғайды, инновациялық өнім көлемі 14,9 млрд. теңгеге дейін өсті.

Инновациялық жобаларға және жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарға жаңа технологияларды енгізуде жәрдем көрсету жөніндегі міндеттерді шешу мақсатында қоғам инновацияларды тарту және қолдау жөніндегі еншілес ұйым – "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігін құрды.

"Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі мен "Промондис Казахстан" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің арасында энергия үнемдеу жөніндегі бағдарламаны іске асыру, энергия пайдалану процесінде тиімді технологияларды пайдалану және күн энергиясы станциясын салу бойынша бірлескен кәсіпорын құру туралы келісімге қол қойылды.

Бұдан басқа, "Технология 21" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі мен "Schafer" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің арасында қоқысты қайта өңдеу бойынша; "WaterLabKz" және "Arionex" компаниялары арасында су тазарту технологияларын енгізу бойынша бірлескен кәсіпорын құру туралы келісімдерге қол қойылды. "Flamoff" малайзиялық компаниясымен бірге өрт сөндіру жабдығын шығару бойынша, америкалық компаниялармен бірге электр қозғалтқыштар шығару бойынша бірлескен кәсіпорын құру жөнінде жұмыстар жүргізілуде.

Мыналар инновациялық қызметті дамытудың негізгі проблемалары болып табылады:

- 1) облыс өңірлерінде инновациялық саясатты дамытудың жеткіліксіз деңгейі;
- 2) инновациялық инфрақұрылымның дамытылмауы;
- 3) кәсіпорындардың инновациялық белсенділігінің төмен болуы және инновациялық өнім үлесінің аз болуы;
- 4) ұйымдардың технологиялық деңгейінің төмен болуы;
- 5) инновациялар саласында жұмыс дағдысы бар кадрлардың жеткіліксіз болуы және өндіріс пен ғылым арасындағы байланыстың нашар болуы.

Инновациялық саясатты одан әрі дамыту мақсатында технопарктің, индустриялық аймақтардың, ӘКК еншілес ұйымы – "Шымкент-инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қызметін дамыту, "KAZNEX INVEST" экспорт және инвестициялар жөніндегі ұлттық агенттігі" акционерлік қоғамымен өзара іс-қимыл жасаудың тиімділігін арттыру, "Өнімділік 2020" бағдарламасын іске асыру, кәсіпорындарды жаңғырту, жаңа технологиялар енгізу жөнінде шаралар қабылданатын болады.

Шағын және орта кәсіпкерлік

Облыстың экономикалық тұрғыдан белсенді халқының шамамен үштен бір бөлігі кәсіпкерлік қызметпен айналысады. Облыс нарығында белсенді жұмыс істейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің саны 2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 125,8 мың бірлікті құрады.

ОҚО-дағы шағын кәсіпкерлік секторының саны ең көп субъектісі – дара кәсіпкерлік – 51,9 %, екінші орында шаруа қожалықтары – 43,9 %, одан кейін заңды тұлғалар – 4,2 %.

Мыналар шағын кәсіпкерлікті дамыту проблемалары болып табылады:

- 1) қаржы проблемалары: ақша қаражатаның жетіспеуі, банк кредиттерінің қымбаттығы мен қол жетімсіздігі;
- 2) заңдық сипаттағы, сол сияқты коммерциялық емес сипаттағы жедел ақпараттың, айқын нұсқаулықтар мен нормативтік актілердің жеткілікті көлемінің болмауы;
- 3) шағын кәсіпкерлікті қолдаудың өңірлік инфрақұрылымының нашар дамуы;
- 4) заңды тұлғалар нысанындағы шағын бизнес кәсіпорындары санының аз болуы (шағын кәсіпкерліктің жалпы санының 7 %-ы);
- 5) кәсіпкерлерді даярлау деңгейінің төмен болуы – бизнес-жоспарлау, басқару, маркетинг, бухгалтерлік есеп дағдысының және бизнес жүргізуге тікелей қатысы бар басқа да білімнің, дағды мен машықтың болмауы және оны меңгермеуі.

"Максимум" өңірлік инвестициялық орталық" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – "Максимум" ӨИО), Кәсіпкерлерге қызмет көрсету

орталығы (бұдан әрі – КҚО) және ӘКК тарапынан: қаржы – кредит, ақпараттық және консультациялық, оқу-әдістемелік кешенді қолдау көрсету жолымен кәсіпкерліктің бәсекеге қабілеттілігін тиімді дамытуды және жоғарылатуды қамтамасыз ету үшін жағдай жасау, сондай-ақ бизнес процестердің тиімділігін арттыру шағын және орта бизнесті дамытудың перспективалы мүмкіндіктері болып табылады.

Сыртқы экономикалық қызмет

2013 жылдың 12 айы ішінде облыстың сыртқы сауда айналымы 735 254,4 млн. теңге құрады, оның ішінде экспорт, тиісінше – 441 028,0 млн. теңге, импорт – 294 226,4 млн. теңге. Кеден одағының елдерімен экспорт 47 211,2 млн. теңге, импорт – 61 651,2 млн. теңге құрады.

Экспорттың тауарлық құрылымындағы қомақты үлесті (Кеден одағының елдерін есептегенде) минералдық өнімдер – 61,9 %; импортта: машиналар, жабдықтар, көлік құралдары, аспаптар мен аппараттар, химия өнеркәсібінің өнімдері, медикаменттер алады.

ОҚО әлемнің 90-нан астам елімен импорттық операцияларды жүзеге асырады. Облыстың саудадағы негізгі әріптестері Өзбекстан мен Ресей Федерациясы болып табылады, алыс шет елдердің арасынан Қытай, Украина мен Германия көш басында. Облыстың сыртқы сауда айналымында олардың үлесіне тиісінше 13,4 %, 3,8 % және 3,9 % тиесілі. Импорттың негізгі баптарына инвестициялық мақсаттағы тауарлар топтары (технологиялық жабдық, машиналар мен олардың қосалқы бөлшектері) жатады, мұның өзі облыс кәсіпорындарын техникалық қайта жарақтандыру және жаңғырту процестерінің жүріп жатқанын көрсетеді.

Экспорт-импорт саясатын іске асыруда:

1) экспорттық салаларды дамыту үшін жағдай жасауға жәрдемдесу, экспорттық өндіріске бағдарланған жобаларды іске қосуға ықпал ету;

2) Үдемелі индустриялық-инновациялық дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес терең өңделу дәрежесі жоғары, импорттық өндіріспен бәсекеге түсе алатын меншікті тауарлар өндірісін іске қосу;

3) әдетте, экспорттық саясатты дамытудағы негізгі қозғаушы күш болып табылатын инновациялық саясатты іске асыру;

4) өңірге инвесторларды және жаңа технологияларды тарту көзделіп отыр.

Ауыл шаруашылығы

Халықты аса маңызды тамақ өнімдерімен қамтамасыз ететін облыстың түйінді салаларының бірі. Облыстың климаттық жағдайлары мақта, темекі, көкөніс-бақша дақылдары мен жүзім өсіруге қолайлы, сондай-ақ жайылымдарды жыл бойы жем-шөп базасы ретінде пайдалану мал шаруашылығын дамытуға ықпал етеді.

Республикалық көлемдегі ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің үлесі 9 % -дан асады. Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің құрылымында өсімдік шаруашылығының өнімдері басым (52,0 %).

Агроөнеркәсіптің соңғы онжылдықтағы дамуы біркелкі болған жоқ. Тұтастай алғанда, ауыл шаруашылығы өнімін өндіру көлемінің өскені байқалады, 2013 жылы ол 299,3 млрд. теңгеге дейінгі деңгейге жетті (2001 жылы – 55,4 млрд. теңге), оның ішінде өсімдік шаруашылығының өнімдері 170,7 млрд. теңгені, мал шаруашылығының өнімдері – 127,5 млрд. теңгені, көрсетілетін қызметтер көлемі 1,1 млрд. теңгені құрады.

Мал шаруашылығын өнімдерін өндіру салыстырмалы түрде орнықты болса, өсімдік шаруашылығын өнімдерін өндіруде біршама ауытқулар орын алды.

Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының шығымдылығы баяу өсіп келеді, алайда түбегейлі агротехникалық шаралар, жаңа технологияларды қолдану қажет.

Өсімдік шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемінде көкөніс және бақша дақылдары (59,9 %), мақта (15,2 %), бидай және бидай-бұршақ дақылдары (15,7 %) қомақты үлес алады.

Соңғы екі жылда тамшылатып суарылатын ауыл шаруашылығы дақылдарының егістік алқабы ұлғайтылды.

Облыстағы әрбір өңірдің өзіндік климаттық жағдайлары және топырағының ерекшелігі бар, сондықтан өсімдік шаруашылығын дамыту осы жерлерге тән жағдайларға тәуелді.

2-кесте. Облыс бойынша өсірілетін негізгі дақылдарды талдау

Аудан, қала	Жалпы егістік көлемі	Бүгінгі күні егілетін негізгі дақылдардың ауданы, мың га		
		Күздік бидай	Сафлор	Бақ
Арыс к.	21,2	Күздік бидай – 4,83	Сафлор – 7,1	Бақ – 4,3
Кентау к.	1,2	Көкөніс пен жемістер – 0,38	Бақ – 0,2	
Түркістан қ.	38,1	Мақта – 15,6	Көкөніс пен жемістер – 3,1	Бақ – 5,8
Шымкент қ.	3,2	Сафлор – 1,0	Көкөніс пен жемістер – 0,41	
Бәйдібек	73,7	Күздік бидай – 18,4	Бидай – 9,0	Сафлор – 20
Қазығұрт	73,0	Күздік бидай – 18,4	Бидай – 9,0	Сафлор – 23
Мақтаарал	137,8	Мақта – 96,0	Бақ – 21,7	
Ордабасы	52,7	Күздік бидай – 14,6	Мақта – 10,2	
Отырар	16,3	Жүгері – 4,5	Бақ – 2,4	
Сайрам	65,3	Күздік бидай – 12,7	Сафлор – 19,1	Көкөніс пен жемістер – 5,3
Сарыағаш	60,9	Күздік бидай – 14,8	Сафлор – 10,4	Көкөніс пен жемістер – 9,6

Созак	9,8	Жоңышқа – 1,2		
Төлеби	66,6	Күздік бидай – 12,7	Сафлор – 15,0	
Түлкібас	62,1	Күздік бидай – 9,6	Сафлор – 15,6	
Шардара	56,0	Мақта – 24,0	Бақ – 12,2	
Жиыны	738			

Жалпы республикалық азық-түлік нарығына қатысты кейбір тауар топтары бойынша өңірлік өндірістің үлесі өте аз және 5 %-дан аспайды (ет, ет өнімдері, құс, балық өнімдері), кейбір тауар топтары бойынша – импорт көлемімен мөлшерлес (сүт өнімдері, консервіленген жемістер мен көкөністер).

Облыс 700,0 мың тоннаға жуық көкөніс пен 80,0 мың тонна жеміс-жидек өнімдерін береді, жалпы қуаты жылына 90 мың тоннадан асатын 30 өңдеуші кәсіпорын бар. Көрсетілген кәсіпорындар барынша жүктелген жағдайда, көкөніс, жеміс-жидек жинаудың/өндірудің жалпы көлемінің барлығы 18 %-ын өңдеуге болады. Ұн, нан-тоқаш және ұннан жасалған бұйымдар, өсімдік майы, сусындар бойынша ғана өңірлік өндірістің үлесі 15-25 %-ға жетеді.

Өсімдік шаруашылығын дамытудың проблемалары:

- 1) агротехникалық шаралардың және жаңа технологияларды енгізудің жеткіліксіз қолданылуы, дақылдар шығымдылығының төмен болуы;
- 2) ұсақ агроқұрылымдар санының көп болуы (агроқұрылымдардың 62 %-ының жер үлесі 5 га аз);
- 3) жүйелік және инфрақұрылымдық жобалар үлесінің төмен болуы (жеміс бақша шаруашылығын дамыту, жеміс-көкөніс сақтау қоймаларын, жылыжайлар салу);
- 4) дайын өнімді тарату, жеткізу, өткізу логистикасының және қызмет көрсетудің тиісті жүйесінің (логистикалық сервистің) болмауы;
- 5) суаратын судың жетіспеуі және тиімсіз пайдаланылуы;
- 6) жер өнімділігінің төмендеуі және қорғау шараларының азаюы;
- 7) ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілердің жоғары репродукциялы тұқымдармен қамтамасыз етілмеуі;
- 8) көпжылдық көшеттермен қамтамасыз етілмеуі;
- 9) минералдық тыңайтқыштардың және өсімдіктерді қорғаудың химиялық құралдарының жеткілікті қолданылмауы;
- 10) облыстың ауыл шаруашылығы техникасының тозуы;

11) кепілді қамтамасыз етудің жеткіліксіз болуына байланысты ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілердің қаржыға қол жеткізуіндегі проблемалар.

Мыналар келешектегі қызметтің негізгі басымдықтары болып табылады: жетіспейтін тамақ өнімдеріне және меншікті өндірістің техникалық дақылдарына өңірдің қажеттілігін қамтамасыз ету; жылыжай шаруашылықтарының алқаптарын ұлғайту және көкөніс сақтау қоймаларын салу, жеміс-көкөніс өнімдерін солтүстік өңірлерге және шет елдерге жеткізу логистикасын дамыту; ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің заманауи технологияларын қарқынды енгізу.

Ет және сүт өндірісі облыстың мал шаруашылығын дамытудың негізгі бағыттары болып табылады.

2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал басының саны 820,98 мың басты, қой – 3 260,9 мың басты, ешкі – 328,9 мың басты, жылқы – 188,2 мың басты, түйе – 19,8 мың басты, шошқа – 29,6 мың басты, құс – 2 365,3 мың басты құрады.

Мал шаруашылығының қомақты үлесі халықтың жеке шаруашылықтарында өндіріледі, мұның өзі өнімділіктің төмендеуіне әкеп соқтырады, ішкі нарықтағы өсіп келе жатқан сұранысты қамтамасыз етуге мүмкіндік бермейді, өзіндік құнның жоғары болуына және бәсекеге қабілеттіліктің төмендеуіне әкеп соқтырады, импортқа тәуелділіктің қалыптасуына себеп болады. Айталық, тұрғындардың жеке шаруашылықтары бұрынғысынша еттің барлық түрін негізгі өндірушілер болып табылады, оларірі қара мал басының 94,1 %-ын, 81,8 % қой және ешкі, 37,7 % шошқа, 85,2 % жылқы және 54,8 % құс ұстайды. Мал шаруашылығы өнімділігінің көрсеткіштері дамыған елдердің көрсеткіштерінен бірнеше есе артта қалған.

2013 жылы 182,5 мың тонна ет өндірілді (тірілей салмақта), 671,6 мың тонна сүт, 273,3 млн. дана жұмыртқа өндірілді немесе 2012 жылдың деңгейіне қатысты тиісінше, 104,4 %, 102,8 % және 99,5 %.

Мал шаруашылығын дамытудың проблемалары:

- 1) мал өнімділігінің төмен болуы;
- 2) асыл тұқымды мал басының үлес салмағының төмен болуы;
- 3) орта және ірі тауарлы өндірістері бар мамандандырылған шаруашылықтардың жеткілікті дамымауы;
- 4) жүн мен былғары шикізатын өңдеу деңгейінің төмен болуы;
- 5) мал шаруашылығы өнімдерін өндіру және өңдеу объектілерінің жетіспеуі;
- 6) еңбек өнімділігінің төмен болуы;
- 7) білікті кадрлардың жетіспеуі.

Орын алып отырған проблемаларға қарамастан, өңірде ет және сүт бағытындағы мал шаруашылығын, ұсақ малды дамытудың, мал шаруашылығы өнімдері мен шикізат өндірісінің көлемін өсірудің әлеуетті мүмкіндіктері бар.

Тамақ өнімдері мен сусындар өндірісі

Облыстың өнеркәсіптік өндірістің жалпы көлемінің 43,9 %-ы және республикалық көлемнің 12,2 %-ы осы салаға тиесілі.

Саланы былайша сипаттауға болады: әртүрлі тамақ өнімдеріне ішкі қажеттіліктің жоғары болуы, мұны тұрғындардың осы мақсаттарға жұмсайтын шығыстарының жоғары болуы растайды; негізгі тамақ өнімдерін шығаратын кәсіпорындардың дамыған желісінің болуы.

Негізінен, облыстың ауыл шаруашылығы жеткізетін жергілікті шикізат ресурстарының базасында қалыптасқан тамақ өнімдері өндірісінің қазіргі заманғы құрылымы мынадай:

1) нан-тоқаш және ұннан жасалған бұйымдар өндірісімен бірге ұн тарту өнеркәсібінің өнімдері мен крахмал өнімдерінің өндірісі – 8,8 %;

2) сүтөнімдерінің өндірісі – 8,2 %;

3) өсімдік майының және жануарлардан алынатын майдың өндірісі – 8,2 %;

4) жемістер мен көкөністерді өңдеу және консервілеу – 4,0 %;

5) ет пен ет өнімдері өңдеу және консервілеу – 7,1 %;

6) қалған кіші салалар – 4,7 %.

Тауарлардың кейбір топтары бойынша өңірлік өндірістің үлесі жалпы республикалық азық-түлік нарығына қатысты өте аз және 5 %-дан аспайды (ет, ет өнімдері, құс, балық өнімдері), кейбір тауар топтары бойынша – импорт көлемімен мөлшерлес (сүт өнімдері, консервіленген жемістер мен көкөністер). Ұн, нан-тоқаш және ұннан жасалған бұйымдар, өсімдік майы, сусындар бойынша ғана өңірлік өндірістің үлесі 15-25 %-ға жетеді.

Осылайша, өсімдік майын, сүт өнімдерін, ұн тарту-жарма өнеркәсібінің өнімдерін шығару жөніндегі кәсіпорындардың қызметі өндіріс көлемінің өсуіне айтарлықтай ықпал етеді.

Ауыл шаруашылығы өндірісі мен тамақ өнімдерінің өндірісін талдау терең өңдеуде қорлардың бар екенін көрсетіп отыр. Өнеркәсіпте, негізінен, ауыл шаруашылығының өнімдерін алғашқы өңдеу орын алған, мұның өзі қосылған құн мөлшеріне әсерін тигізеді.

Ет өңдеудің үлесі 6,1 %-ды; жеміс-жидектерді өңдеу – 2,2-2,6 %-ды; көкөністерді өңдеу – 1,5 %-ды құрайды.

Мыналар: құс еті 32,4-50,6 %, сүт – 30 %-дан астам, майлы дақылдар – 61,6-91,4 %, дәнді дақылдар – 90 % неғұрлым жоғары дәрежеде өңделеді.

ОҚО тамақ өнімдері мен сусындар өндірісінің төлемге қабілетті нарығы халықтың тамақ өнімдері мен алкогольсіз сусындарға жұмсалған тұтынушылық

шығыстарының сомасымен бағаланады. 2013 жылы ол халықтың жалпы тұтынушылық шығыстарының 39,1 %-ын немесе 702,8 млрд. теңгені құрады.

Саланың ерекшелігі мынада: әртүрлі тамақ өнімдеріне ішкі қажеттіліктің жоғары болуы, мұны тұрғындардың осы мақсаттарға жұмсайтын шығыстарының жоғары болуы растайды; негізгі тамақ өнімдерін шығаратын кәсіпорындардың дамыған желісінің болуы; тамақ өнімдерінің нарығында бәсекелес орта құратын импорт үлесінің жоғары болуы.

Саланың проблемалары:

- 1) ет, жеміс, көкөніс өңдеу дәрежесінің төмен болуы;
- 2) ауыл шаруашылығы өнімдері мен өнеркәсіп өнімдері бағасының диспаритеті;
- 3) тамақ өнімдерінің нарығында бәсекелес орта құратын импорт үлесінің жоғары болуы және тиісінше, өңірлік өндіріс үлесінің төмен болуы.

ОҚО – Қазақстан облыстарының ішінде халық саны жағынан ең ірісі. Соңғы онжылдықта жалпы облыс бойынша табиғи өсім шамамен 900,0 мың адам болды, мұның өзитамақ өнімдерінің өндірісін және шикізатты негізгі жеткізуші болып табылатын агроөнеркәсіптік кешенді дамыту бойынша ОҚО әлеуетінің айтарлықтай жоғары екенін айғақтайды.

Халық кірісінің өсуі азық-түлік тауарларына жұмсалатын тұтынушылық ақшалай шығыстардың өсуіне себеп болады. Қаралып отырған мәселедегі әлемдік үрдіс мынадай: халықтың нақты табысының 1 %-ға өсуітамақ өнімдерін тұтыну көлемінің 0,42 %-ға, ал осы мақсаттарға жұмсалатын шығыстардың 0,54 %-ға ұлғаюына алып келеді.

Машина жасау

Машина жасау өнімдері облыстың өнеркәсіп өнімдерінің көлемінде 8,9 %-ды және республиканың машина жасау өнімдерінің көлемінде 4,4 %-ды алады. ОҚО машина жасау кешенін мынадай бағыттар біріктіреді:

- 1) электр жабдығының өндірісі;
- 2) басқа санаттарға қосылмаған машиналар мен жабдықтар өндірісі;
- 3) автокөлік құралдарының, трейлерлер мен жартылай тіркемелердің өндірісі;
- 4) өзге көлік құралдарының өндірісі;
- 5) машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату.

Мыналар неғұрлым табысты бағыттар болып табылады: "электр жабдығының өндірісі" және "машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату", машина жасау өнімдерінің көлеміндегі олардың жиынтық көлемі 97,9 %-ды құрайды.

Машина жасау Шымкент және Кентау қалаларында орналасқан жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың базасында дамытылуда. Шығарылатын өнімдердің тізбесі барынша шектеулі, алайда оны кеңейту алғышарттары бар.

Негізгі капиталға құйылатын орташа жылдық инвестициялар 450 млн. теңгеге жетеді, құйылған инвестициялар өнімінің 1 теңгеге өсуі салада 5,71 теңгені құрайды. Негізгі өндірістік қорлардың құны 9,8 млрд. теңгеге жетті.

Дайын және жиынтықтаушы өнім шығаратын өндірістердің болуы саланың ерекшелігі болып табылады. Машина жасау өнімдерінің аяқталған түрлерінің ішінен сала кәсіпорындарында, негізінен, энергетикалық машина жасау мен ауыл шаруашылығы мақсатындағы өнімдер шығарылады. Қалған өнімдердің барлығы қандай да бір жабдықтың немесе техниканың: топырақ қазуға арналған машиналардың; крандардың; ауыл шаруашылығы машиналарының және басқаларының; автомобильдердің бір бөлшегі, сондай-ақ жөндеу қызметтері болып табылады.

Машина жасау өнімдерінің көлеміндегі соңғы өнім көлемі шамамен 20 %-ды құрайды.

Саланың проблемалары:

1) конструктивті, техникалық және баға параметрлері бойынша өнімнің бәсекеге қабілеттілігінің төмен болуы;

2) негізгі құралдардың тозу дәрежесінің жоғары болуы (69,9 %), негізгі құралдарды жаңарту дәрежесінің төмен болуы (1,1 %), инновациялардың болмауы;

3) табак металл мен пішінді металл дайындауға арналған шикізаттың болмауы;

4) номенклатураның шектеулі болуы, аяқталған дайын өнімнің болмауы;

5) өндірістік қуаттардың жүктелу дәрежесінің төмен болуы, кооперацияның және маманданудың төмен болуы, конструкторлық бюролардың болмауы;

6) саланың импортқа тәуелділігі;

7) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 14 наурыздағы № 254 қаулысымен бекітілген "Өнімділік 2020" мемлекеттік бағдарламасын пайдалануда кәсіпорындар белсенділігінің төмен болуы.

Бұл саланы дамытудың перспективасы сыртқы және ішкі сауда көрсеткіштерімен сипатталады. Өңірге жыл сайын 50 млрд. теңгеден астам сомаға машина жасау өнімдері әкелінеді. Қазақстанның отандық машина жасау кәсіпорындары импортталатын өнімнің 7 %-ын ғана шығарады. Қазақстандық камту жөніндегі бағдарламаның шеңберінде жабдықтарды сатып алу қоржыны 1300,0 – 1350,0 млрд. теңгеге бағаланады.

Фармацевтика өнеркәсібі

Республиканың фармацевтика өнімдері нарығының ерекшелігі оның импортқа тәуелділігінің жоғары болуында, импорттың көлемі елдің фармацевтика кәсіпорындарының бәрінің жиынтық үлесінен асып түседі.

Саланың фармацевтика өнеркәсібінде "Химфарм" акционерлік қоғамы, "Зерде – Фито" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі, "Рауан" ҒӨО" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі және және басқалары жұмыс істейді. Неғұрлым ірі кәсіпорын – "Химфарм" акционерлік қоғамында өсімдік шикізатынан тұндыру әдісімен дәрілік препараттар алынады: морфин, кодеин, папаверин және басқалары, ал ілеспе алкалоидтер және гетероциклдер оларды кәдеге жарату жөніндегі технологияларды ғылыми тұрғыдан әзірлеуді талап етеді.

Соңғы 3 жылда негізгі фармацевтика өнімдері өндірісінің көлемі ұлғайып, 2013 жылы 12,5 млрд. теңгені құрады; отандық фармацевтика өнімдері өндірісінің көлеміндегі ОҚО үлесі 50 %-ға жуық.

Фармацевтика өнімдері нарығының сыйымдылығы өсіп келе жатқан уақытта негізгі құралдардың тозу дәрежесінің жоғары болуы және оларды жаңарту деңгейінің төмен болуы кәсіпорындарды жаңғыртуды жүргізуге: оларды өнімді жабдықтармен жарақтауға, технологиядағы соңғы жетістіктерді пайдалануға түрткі болып табылады.

Саладағы жалпы қосылған құнның шамасы фармацевтика өнеркәсібінің шоғырландырылған кірісіндегі өңдеу үлесінің төмен екенін және оны жоғарылату қажеттігін айғақтайды.

"Қазақстан Республикасының фармацевтика және медицина өнеркәсіптерін дамытудың 2010 – 2014 жылдарға арналған бағдарламасы" саланы дамытуға ықпал етпек, онда GMP стандарттарына сәйкес 4 млн. дана көлемінде инфузиялық ерітінді, 300 млн. дана ампула шығару үшін "Химфарм" акционерлік қоғамын кеңейту көзделген.

Қазақстанда өсімдіктердің 20 мыңнан астам түрі өседі, олардың 6 мыңының құрамында биологиялық белсенді заттар бар. Осы алты мыңның ішінен 600 түрін дәрілік заттарды шығаруға арналған жартылай фабрикат ретінде пайдалануға болады, ал 500-ден астам түрінен дайын дәрілік препараттар алуға болады. Алайда, дәрілік препараттар өндірісінің қолданыстағы технологиялары еңбекті көп қажет етеді, көп сатылы, энергияны көп қажет етеді және процестері қымбат тұрады, мұның өзі бұл өсімдіктердің өндірісін ұйымдастыруда қиындық туғызады.

Фармацевтика өнімдерінің нарығын дамыту үшін облыс ғалымдары бірнеше жыл бойы зерттеулер жүргізіп, препараттар алуға зертханалық сынақтар жүргізді. Мыналарды пайдалану ұсынылады:

- 1) фосфат шикізатының негізінде тамақ және медицина препараттарын өндіру технологиясы;
- 2) тұмауға қарсы препарат жасаудың инновациялық технологиясы;
- 3) қолданылу ауқымы кең биопрепараттар шығару жөніндегі шағын желі;

4) биогаз, ақуыз-дәрумен концентратын, түйіршіктелген органикалық тыңайтқыш және өсімдіктер тұқымдарының ауруларымен күресу құралдарын алу үшін ауыл шаруашылығы өндірісінің қалдықтарын шығынсыз өңдеу технологиясы.

Саланың проблемалары:

1) пайдаланылатын негізгі өндірістік қорлардың тозу дәрежесінің жоғары болуы;

2) шикізатты қалдықсыз өңдеудің экологиялық өндіріс қауіпсіздігін шектемейтін технологиясының болмауы;

3) өндірістің ресурсты көп қажет етуі және оған қатысты өңдеу деңгейінің жоғары болмауы;

4) фармацевтика өнімдері нарығының импортқа тәуелділігінің жоғары болуы.

Саланы қосылған құны жоғары бәсекеге қабілетті өндірістер: GMP стандарттарына сәйкес инъекциялық және инфузиялық препараттар мен антибиотиктер және қатты дәрілік нысандар құру, сондай-ақ ішкі нарықты отандық өндірістің өнімдерімен толықтыру арқылы дамыту көзделіп отыр.

Түлкібас ауданында жергілікті қайталама шикізаттан қуаты 50 мың тонна болатын биологиялық белсенді заттар шығаруға болады, мұның өзі 30 жұмыс орнын құруға мүмкіндік береді. Сайрам ауданында бақша дақылдарының, картоп пен жүзімнің зиянкестерімен күресу үшін "коллоидті күкірт" препаратының (фунгицидтердің) өндірісін орналастыруға болады. Препарат мұнай-газ өндіру қалдықтарынан дайындалады және Жапониядан, Венгриядан, Швейцария мен АҚШ-тан әкелінетін импорттық өнімді алмастыруға мүмкіндік береді. Өндірістің 60 мың тонналық қуаты жеткілікті болған жағдайда, препараттың басы артық бөлігін ТМД елдеріне экспорттауға болады.

Жеңіл өнеркәсіп

Мақта өсіру дәстүрлі түрде ОҚО-да жүзеге асырылады, оның аумағында "Textiles.kz" корпорациясы ("Ютекс" акционерлік қоғамы/"Меланж" акционерлік қоғамы), "South Textiline.kz" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі сияқты мақта өңдеу жөніндегі негізгі кәсіпорындар шоғырланған. Тоқыма өнеркәсібінде 34 ірі және орта кәсіпорындар жұмыс істейді (оның ішінде 30 кәсіпорын мақта өңдейді).

Тоқыма өнеркәсібінің негізгі өнімдері: мақта талшығы, иірілген мақта жібі, маталар, төсек-орын, дәретхана және асүй заттары, тоқыма сырт киім, жұмыс киімінің өндірісі, шұлық бұйымдары.

Отандық тоқыма кәсіпорындары 126 мың тонна мақта талшығының 5-6 %-ын ғана өңдейді, қалғаны экспортқа сатылады.

Тоқыма бұйымдары өндірісінің республикалық көлеміне қатысты өнеркәсіп саласының үлесі 36,2 %-ды және киім өндірісінде 15,6 %-ды құрайды.

Облыс аумағында "Оңтүстік" арнайы экономикалық аймағы жұмыс істейді, ол мақта-тоқыма кластерін дамыту үшін 2005 жылы құрылған.

Аумақтың жобалармен жүктелуі АЭА жалпы пайдалы ауданының (200 га) 45 %-ын құрайды.

Арнайы экономикалық аймақ құрылған кезден бастап тартылған жеке меншік инвестициялардың көлемі 29,4 млрд. теңгені құрайды. Аймақ аумағында 5 жоба іске асырылған, тағы 8 жоба іске асырылу сатысында. Бүгінгі күні 970 жаңа жұмыс орны құрылған. Арнайы экономикалық аймақты жайластыруға және оның инфрақұрылымын құруға 8,2 млрд. теңге бюджет қаражаты бөлініп, игерілген.

Сала өнімділігі жоғары жабдықтармен жарақталған, бұған негізгі құралдардың ескіру және жаңартылу көрсеткіштері айғақ болады: тоқыма бұйымдарының өндірісінде негізгі құралдардың ескіру дәрежесі 17,5 %-ды, жаңартылу коэффициенті – 20,6 %-ды; киім өндірісінде – тиісінше 44,2 %-ды және 12,4 %-ды құрады.

Иірілген жіп өндіру жөніндегі қолда бар және әлеуетті жаңа қуаттар мақта талшығының бүкіл көлемін өңдеу үшін жеткіліксіз. Өндірістік қуаттар толық жүктелген жағдайда, 50 %-дық өңдеуге ғана қол жеткізуге болады. Сондықтан, таяудағы 5-10 жыл ішінде мақта талшығы экспорт құрылымындағы өз орнын сақтайтын болады.

Жеңіл өнеркәсіп өнімдеріне ішкі нарықтың сұранысы 151,6 млрд. теңгені құрайды. Отындық өндірістің қысқаруы аясында жеңіл өнеркәсіп өнімдеріне деген сұраныстың өсіп келе жатқанын ескерсек, өнімнің барлық дерлік түрлері бойынша импорт көлемі жыл сайын өсіп келеді: мақтадан жасалған мата, жүннен жасалған мата, кілем және кілем бұйымдары, аяқ киім.

Саланың импортталатын өнімінің көлемі өндіріс көлемінен айтарлықтай жоғары.

Өнім импортының өсуі жеңіл өнеркәсіп өнімдерін ішкі тұтыну оның өндіру жөніндегі меншікті мүмкіндіктерінен айтарлықтай жоғары болуына байланысты.

Технологиялық операциялық цикл шамамен жеті айдан тұратыны, ал өндіріс тоқтап қалған жағдайда, шикізаттың үш айлық қоры жабдықта қалып қоятыны, сондай-ақ мақта талшығы биржалық тауар болып табылатыны және ел ішінде Ливерпуль биржасындағы индекс ескеріле отырып сатылатыны саланың ерекшелігі болып табылады, соның нәтижесінде шикізат бағасы ауытқуының тоқыма кәсіпорындарының қызметіне тигізетін әсері өте күшті.

Саланың проблемалары:

1) тоқыма өнеркәсібіндегі құлдырау шикізат (мақта талшығы) бағасының өсуіне байланысты. Өндіріс технологиясы бойынша өңдеушілерге өнім жинау маусымы кезеңінде талшық сатып алу үшін бір сәттегі айналым қаражатының

қомақты көлемі қажет, өйткені осы кезеңде нарықта талшықтың сорты мен түрі жағынан бүкіл ассортименті болады;

2) арнайы экономикалық аймақты тоқыма кәсіпорындарының қажет етуі өте төмен, өйткені ұсынылатын жеңілдіктер тоқыма саласының дамуына айтарлықтай ықпалын тигізбейді;

3) өңдеуші өндірістерді шикізатпен кепілдендірілген түрде қамтамасыз ету тетігінің болмауы;

4) кәсіпорындардың жұмыс істеуінің орнықсыздығы – айналым қаражатының жеткіліксіздігінің/ болмауының себебі;

5) сорттық тұқым шаруашылығының болмауы.

Бұл саланы одан әрі дамыту тоқыма кластерін құру және дамыту негізінде жүзеге асырылмақ.

Құрылыс және құрылыс материалдарының өндірісі

Құрылыс материалдарының өнеркәсібі облыстың өңдеуші саласы көлемінің 6,8 %-ын және республиканың құрылыс материалдарының өнеркәсібі өнімдері көлемінің 9,9 %-ын алып отыр. Құрылысқа арналған күйдірілген кірпіш өндірісі республиканың жалпы көлемінде 14,9 %-ды, цемент – 16,1 %-ды, әк – 9,8 %-ды иеленеді.

Облыста негізгі құрылыс материалдары мен конструкциялардың 50-ден астам түрі шығарылады, 30 ірі және орта кәсіпорын мен 125-тен астам цехтар мен учаскелер жұмыс істейді.

Индустрияландыру картасы бойынша 2013 – 2015 жылдары облыста құрылыс материалдарының өндірісі бойынша 46,1 млрд. теңге сомасына 28 инвестициялық жоба іске асырылады.

Салада 3,18 мың адам жұмыс істейді, жылына бір адамға шаққандағы еңбек өнімділігі 4 560 мың теңге құрады. Негізгі құралдардың тозу дәрежесі – 29,9 %, жаңартылу коэффициенті – 21,6 %; 2013 жылы бір адамға шаққандағы еңбек өнімділігінің деңгейі 4 560 мың теңге құрауы салаға жаңа жабдықтар мен арнайы техниканы тартудың орнықтылығын айғақтайды.

Қазақстанда және ОҚО-да құрылысқа арналған негізгі материалдар мен бұйымдардың мынадай түрлерін шығару жөніндегі өндірістердің жоқтың қасы екенін талдау көрсетіп отыр:

1) табақ шыны (терезе, витраж және т.б.);

2) керамикадан жасалған санитариялық-техникалық бұйымдар (раковиналар, қолжуғыштар, унитазтар);

3) еден жабыны (ламинат, паркет, линолеум);

4) әрлейтін және еденге төсейтін керамикалық плиталар мен плиткалар;

5) полимер негізіндегі жабын материалдары (бикрост, техноэласт).

Шикізаттың болуы, жер қойнауын пайдаланудың дамуы, өнеркәсіптік құрылыста да, сонымен қатар тұрғын үй-азаматтық құрылыста да құрылыс-монтаж жұмыстары көлемінің өсу үрдісі ішкі сұраныс пен экспорттық қажеттілікті қамтамасыз етуге бағытталған өндірістердің жұмыс істеп тұрғандарын жаңғыртуға және жаңаларын дамытуға қолайлы жағдай жасайды. ОҚО аудандарының көпшілігінде құрылыс материалдарының өндірісі үшін мүмкіндіктер бар.

Дегенмен, құрылыс материалдарының өнеркәсібі қазіргі уақытта құрылыс өндірісінің қажеттілігін қанағаттандырмайды, ал нарықтағы құрылыс өнімдерінің тапшылығы импорттық өнімдер есебінен жабылады. Ресурстардың болуымен қатар бұл фактор көптеген өндірістерді дамытуға және жаңаларын құруға түрткі болады.

2013 жылы тұрғын үй құрылысына 17,7 млрд. теңге инвестиция құйылды немесе 2012 жылдың деңгейіне қатысты 109,6 %.

Пайдалануға берілген тұрғын үйлердің жалпы ауданы 402,7 мың шаршы м құрады, 2012 жылдың деңгейімен салыстырғанда пайдалануға берілген тұрғын үйлердің нақты көлемінің индексі 114,3 %-ды құрады.

ОҚО-дағы табиғи өсімнің коэффициенті жоғары – 30-33 % екенін ескерсек, тұрғын үй құрылысының көлемін ұлғайту мәселелері басым болып табылады.

Мыналар саланың ерекшеліктері болып табылады: шикізаттың құрылыс материалдарының өндірісіне жақын болуы; тұрғын үй және білім беру мен денсаулық сақтау объектілері құрылысының соңғы жылдардағы қарқынының жоғары болуы.

Саланың проблемалары:

- 1) саланың шикізаттық бағытталуы;
- 2) құрылыс материалдары өндірісінің ескірген технологиялары;
- 3) импорттық өнім деңгейінің жоғары болуы;
- 4) мемлекеттік қадағалау мен бақылаудың ескірген әдістері мен дәстүрлері, бұлар қазіргі заманғы нарықтық экономика жағдайларына, техникалық реттеу субъектілерінің қажеттіліктеріне сай келмейді;
- 5) құрылыс мәдениетін жоғарылату қажеттігі, ол Қазақстан Республикасының аумағында жылжымайтын мүлік объектілерінің жоғары сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз еткен болар еді.

Келтірілген деректер өндірілетін өнімнің өсу қарқынының қалыпты екенін, бірақ құрылыс индустриясының шығарылатын өнімі тізбесінің жеткілікті деңгейде емес екенін айғақтайды, мұның өзі осы саланы дамытудағы негізгі басымдық болып табылады.

Энергетика

ОҚО-да энергияның тапшы болуы энергияны өндірістік тұтынуды өсіру үшін тежеуші факторлардың бірі болып табылады, бұл өз кезегінде экономика салаларын дамытуды және халықтың тұрмыс деңгейін шектейді.

ОҚО-да жұмыс істейтін электр станцияларының қуаты 261,32 МВт немесе Қазақстан Республикасы электр станцияларының белгіленген қуатының 1,35 %-ын құрайды.

Облыстың энергетикалық кәсіпорындары облыстың электр энергиясына деген қажеттілігінің 45-47 %-ға жуығын өндіреді, жетіспейтін қалған көлемі импортталады.

2-кесте. ОҚО энергетика көрсеткіштері

Көрсеткіш	ҚР	ОҚО	Үлесі, %-бен
Станциялардың белгіленген қуаты, ГВт	19,4	0,261	1,35
Өндіріс, млрд. кВт/сағ	83,0	1,27	1,53
Тұтыну, млрд. кВт	84,0	3,31	3,94
2015 жылға қарай тұтыну болжамы, млрд. кВт/сағ	100,5	–	–
2030 жылға қарай тұтыну болжамы, млрд. кВт/сағ	145,0	–	–

	2012 ж.	2015 ж.	2030 ж.
ОҚО-дағы тапшылық, млрд. кВт	2,04	2,69	4,45
Ағымдағы өндірістен %-бен	261,0	312,0	451,0
Қуат қажеттілігі, мВт	233,11	307,33	507,5
Көрсеткіш/кезең	2012	2015	2030
Тапшылықты жабу құны, бір жылға млн. теңге	16390,0	28012,0	110856,0
Тапшылық құны, кезеңде жинақталған, млн. теңге	–	89102,0	102810,0

Инвестициялау және саланы дамыту мәселелерінің шешілмеуі жақын арадағы кезеңде тапшылықты жабу құнының ұлғаюына және электр энергиясының жетіспейтін көлемін сатып алу үшін өңірдің ақша қаражатының сыртқа кетуінің ұлғаюына (басқа экономиканы қаржыландыру) әкеп соқтырады.

ОҚО-да "Келесгидрострой" шағын гидроэлектрстанциясы бар, оның қуаты 1,32 МВт.

Жеке меншік сектор облыстағы электр энергиясын негізгі тұтынушылар болып табылады, электр тұтынудың 60 %-ға жуығы солардың үлесіне тиесілі.

Облыста баламалы энергия көздерін салуға әлеуетті инвесторлар тарту жөнінде жұмыстар жүргізіліп жатыр. Облыстың жел әлеуеті мейлінше жоғары. " Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму бағдарламасы" халықаралық ұйымының (ПРООН) деректері бойынша Бәйдібек, Түлкібас және Қазығұрт аудандарының аумағындағы зерттелген учаскелерде жел электр станцияларын салу мүмкіндігі бар.

Бұдан басқа, баламалы энергия көздері саласында шетелдік инвесторлар қатысатын 3 жоба бойынша жұмыстар жүргізіліп жатыр, олардың жалпы құны 116,7 млрд. теңге: "Интерэкс және К" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі – жел электр станциясы (39,2 млрд. теңге, Испания, Германия), "СБ Капитал" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі – жел электр станциясы (37,5 млрд. теңге, Малайзия), "Промондис Қазақстан" бірлескен ұйымы – күн энергиясы станциясы (40 млрд. теңге, Германия).

Жылумен жабдықтау орталықтандырылған 4 жылу көзінен жүзеге асырылады: Шымкент қаласындағы № 3 жылу электр станциясы, Кентау қаласындағы № 5 жылу электр станциясы, Түркістан және Арыс қалаларындағы орталық қазандықтар және облыс аудандарындағы шыған қазандықтар. Жылу желілерінің жалпы ұзындығы облыс бойынша 510,55 км құрайды.

Табиғи газбен қамтамасыз етілу 36,1 %-ды, сұйытылған газбен – 38,7 %-ды, отынның басқа түрлерімен – 25,2 %-ды құрайды. Магистральды газ құбырлары арқылы облысқа 750 млн. м³ жуық табиғи газ жеткізіледі. Қалалар мен аудандардың сегізі табиғи газбен қамтамасыз етілмеген, оларда 1 300 мың адам тұрып жатыр.

Газ құбырларының жалпы ұзындығы – 3 457,08 км.

Саланың проблемалары:

1) өндіруші жабдық ресурсының айтарлықтай көп жұмыс істеуі, бұл жұмыс істеп тұрған электр станцияларының электр энергиясын өндіру мүмкіндігін шектейді;

2) электр желісі компаниясының электр желілерінің тозу дәрежесінің жоғары болуы;

3) өте көп жүктеме түскен кезде маневрлік өндіру қуатының тапшылығы;

4) жаңа энергия көздерін салуды ынталандыруды қамтамасыз ететін тетіктің болмауы.

Баламалы энергия көздерін дамыту, облыстың жел және күн әлеуетін пайдалану, сондай-ақ шағын гидроэлектр станцияларын дамыту энергетиканы технологиялық тұрғыдан дамытудың перспективалы мүмкіндіктері болып табылады.

Туризм

Табиғи және тарихи-мәдени ресурстардың болуы, географиялық ыңғайлы орналасуы ОҚО үшін қажылық, экологиялық, емдік-сауықтыру, балық-аң аулау туризмін дамытудың әлеуетті мүмкіндіктерін ашады.

Облыста бес мыңнан астам тарих, мәдениет және сәулет ескерткіштері бар.

Ұлы Жібек жолының қазақстандық учаскесіндегі Оңтүстік Қазақстан қалаларының жүйесінде Түркістан қаласының алатын орны ерекше, ал туристер Қожа Ахмет Яссауи, Арыстан баб, Ибрагим ата, Қарашаш ана, Бәйдібек ата,

Домалақ ана, Зеріп Сыланды (Қос ана) мавзолейлеріне, Отырар қаласына қызығушылық танытады.

Облыста 44 туристік фирма, 12 туроператор, 32 турагенттік бар.

Тарих және мәдениет ескерткіштері: киелі жерлер – 57, қажылық турлар – 6, мұражайлар – 21.

Емдеу-сауықтыру туризмі (Сарыағаш курорты), қажылық туризм (Түркістан) және демалыс күнгі туризм облыста туризмді дамытудың негізгі бағыты болып табылады.

ОҚО-да туризмді дамыту біркелкі жүргізілмей отыр, көрсетілетін қызметтердің сапасы нашар күйінде, туризм инфрақұрылымы дамытылмаған, туристерді рейстік маршруттармен көліктік қамтамасыз ету мәселелері шешілмеген, туризм объектілері мен көрсетілетін қызметтер туралы ақпарат жеткіліксіз.

Туризмді дамыту проблемалары:

1) туризмді дамыту үшін арзан әрі "ұзын" қаржы қаражатының жеткіліксіз болуы;

2) туризм инфрақұрылымын дамыту мәселелері бойынша салаішілік және ведомствоаралық қызметтің үйлестірілмеуі;

3) туристік және көліктік инфрақұрылымның жеткілікті дамымауы;

4) Ұлы Жібек жолының қазақстандық бөлігіндегі әйгілі тарихи орындарға барудың қиындығы әрі сервис деңгейінің төмен болуы;

5) жолаушыларды авиа және теміржолмен тасымалдау географиясының шектеулі болуы;

6) Өзбекстан тарапынан шекараны кесіп өтудегі проблемалар;

7) Ұлы Жібек жолымен өтетін халықаралық турлар Өзбекстан мен Қырғызстан арқылы ОҚО-ны айналып өтеді;

8) Жібек жолының Қазақстандағы объектілері – Түркістан, Отырар және т.б. біртұтас брендiнiң болмауы;

9) білікті мамандардың, оның ішінде шетел тілдерін білетін экскурсоводтардың; санаторийлерде білімді диетологтардың және т.б. жетіспеуі;

10) туристік өнімді әлемдік нарыққа ілгерілетудің тиімсіз жүргізілуі.

Өңір халқының жұмыспен қамтылуын, сырттан келетін және ішкі туризм көлемін ұлғайту есебінен туристік кәсіпорындар мен халық кірісінің орнықты өсуін қамтамасыз ету үшін бәсекеге қабілетті туристік индустрия құру, туризм инфрақұрылымын дамыту, облыстың жағымды туристік имиджін, оның ішінде рекреациялық шаруашылыққа маманданған аймақтарды қалыптастыру одан әрі даму мақсаты болып табылады.

Сыртқы ортаның жаһандық факторларының ықпалы

Саяси-құқықтық факторлар

Құқықтың жалпыға ортақтығы, заңның үстем болуы және бәрінің заң алдында тең болуы, құқық бұзумен күрес және заңдық жауапкершіліктің бұлтартпастығы, үкіметтік тұрақтылық; салық заңнамасы және осы саладағы саясат; монополияға қарсы заңнама; ішкі саяси жағдайлардың орнықтылығы, сондай-ақ сырттан төнетін қауіптің болмауы және Қазақстан Республикасының халықаралық қарым-қатынасының көп бағыттылығының демонстрациясы облыс экономикасын сәтті әрі серпінді дамытуға септігін тигізеді. Мемлекеттің барлық қажетті заңдарды, халық шаруашылығының салаларын дамытуға бағытталған бағдарламаларды қабылдауы саяси-құқықтық факторлардың өңірлік деңгейде ӘКК қызметіне ықпал ету қаупін азайтады.

ӘКК өз қызметінде Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің, Салық кодексінің, "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының нормаларын басшылыққа алады, мұның өзі қызметтің құқықтық негізін қамтамасыз етеді.

Шаруашылық факторлар

Ұлттық компанияларға қатысты мемлекет саясатының қолайлы болуы; облыстағы ЖӨӨ өсуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін дәйекті экономикалық өзгерістер; пайыздық мөлшерлеме мен ұлттық валюта бағамын реттеу арқылы меншікті ұлттық валютаның орнықтылығын қолдау; айналыстағы ақша көлемі; инфляция, жұмыссыздық деңгейін қамтамасыз ету, баға белгілеуді бақылау; ғылыми-техникалық прогресс саласындағы мемлекеттік саясат; жаңа өнімдер (жанарту жылдамдығы, идеялар көздері); тұтастай алғанда, ӘКК қызметіне жағымды әсерін тигізеді.

Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарына, Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға, "Агробизнес – 2020" Қазақстан Республикасында агроөнеркәсіптік кешенді дамыту жөніндегі 2013 – 2020 жылдарға арналған бағдарламаға сәйкес өңірлерге құйылатын инвестицияларды ұлғайту жоспарланып отыр, мұның өзі облыс экономикасының басым салаларын дамытуға ықпал ететін жоспарлы инвестициялық саясатты жүргізуге мүмкіндік береді.

Технологиялық факторлар

Мыналарды: экономика салаларында өнімділікті жоғарылатуды, инновациялық әзірлемелер мен заманауи басқарушылық технологияларды енгізуді; бәсекеге қабілетті жаңа өндірістер құруды, жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды жаңғыртуды (техникалық қайта жарақтандыруды), ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарға әртүрлі көздерден жұмсалатын шығындарды, зияткерлік меншікті қорғауды мемлекеттің ынталандыруы өңірлік даму институты ретінде ӘКК үшін жаңа технологияларды

тартуға, өңірдегі инновациялық саясатты жүзеге асыруға қатысуына қолайлы жағдай жасайды.

Демографиялық факторлар

Облыста халықтың туу санының орнықты өсіп келе жатқаны байқалады, жас құрылымының сәтті конъюнктурасы сақталып отыр, халықтың қомақты тобы әлі де ұрпақты болатын жаста; көшіп келудің сақталуы бүгінде демографиялық процестердің мәніне әсерін тигізе қоймайды. Дегенмен мемлекеттің иммиграциялық саясаты демографиялық нәтиже бере бастады (бала туудың, көп бабалы отбасылар санының өсуі).

Жоғарыда аталған факторлар үйлесуінің жағымды инерциясы әлі де бірнеше онжылдық бойы демографиялық процестерді айқындай алады.

ОҚО-ның Қазақстанның басқа өңірлерінен дәстүрлі ерекшелігі – халықтың басым бөлігінің ауылдық жерлерде тұратынында. Облыста 868 ауыл бар, оларда облыстың барлық халқының 55 %-ға жуығы тұрып жатыр. ӘКК қызмет бағыттарының бірін агроөнеркәсіптік кешенді және ауыл шаруашылығы тауарларын өңдеуді дамытуға шоғырландыруды жоспарлап отыр.

Экологиялық факторлар

Облыстың кейбір аудандарында қалдықтардың болуына, кәсіпорындардың өңір экологиясын жақсарту, зиянды шығарындыларды азайту бойынша қабылдап жатқан шараларының жеткіліксіздігіне, тазарту құрылыстары жұмысының тиімсіз болуына байланысты қолайсыз экономикалық ахуал сақталып отыр. Атмосфераға ластаушы заттар шығарындылары көлемінің өсуі, негізінен, өнеркәсіптік құрылыстың дамуына, автокөлік санының ұлғаюына, автомобиль отыны сапасының жоғары болмауына, қоршаған ортаны қорғау стандарттарының сақталмауына, өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату мәселелерінің шешілмеуіне байланысты.

Бұл жағдайлар ӘКК мен өз қызметін облыс аумағында жүзеге асыратын еншілес және тәуелді ұйымдар қызметінің тиімділігіне ықпалын тигізуі мүмкін.

Ішкі ортаны талдау

ӘКК қалыптасуының негізгі кезеңдері

2007 жылы Қазақстанда жеті ӘКК құрылды, олардың қатарында Қызылорда, Оңтүстік Қазақстан және Жамбыл облыстарының аумағында әрекет ететін "Оңтүстік" ӘКК" ҰК" АҚ болды.

"Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялардың мәселелері туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 31 наурыздағы

№ 266 қаулысымен барлық ӘКК акцияларының мемлекеттік пакеттері облыстар мен Астана және Алматы қалаларының арасында бөлінді.

"Мемлекеттік мүлік туралы" 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңы қабылданған соң бұл ӘКК қайта ұйымдастырылып,

Қазақстанның әрбір облысында және республикалық маңызы бар қалаларда әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялар, оның ішінде "Шымкент" ӘКК" ҰК" АҚ құрылды.

ӘКК өзіне берілген мемлекеттік активтерді (жер учаскелері, жер қойнауын пайдалану құқығы, жылжымалы және жылжымайтын мүлік объектілері мен басқалары) пайда алу үшін тиімді пайдалану арқылы басқаратын коммерциялық ұйым болып табылады, алынған пайда коммерциялық және әлеуметтік жобаларды қаржыландыруға жұмсалуға тиіс.

ӘКК дамытудың бастапқы кезеңі ұйымдастырушылық іс-шараларды шешумен, сондай-ақ мемлекеттік бағдарламалар мен нысаналы мемлекеттік іс-шараларды іске асыру жөніндегі функцияларды жүзеге асырумен байланысты:

1) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 30 сәуірдегі

№ 473 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығын жаңғыртудың 2011 – 2020 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі – Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықты жаңғырту бағдарламасы);

2) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 316 қаулысымен бекітілген Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасы (бұдан әрі – Жұмыспен қамту 2020 бағдарламасы);

3) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 14 наурыздағы № 254 қаулысымен бекітілген "Өнімділік 2020" бағдарламасы (бұдан әрі – "Өнімділік 2020" бағдарламасы);

4) Азық-түлік тауарларының бағасын тұрақтандыру жөніндегі шаралар кешені;

5) Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 19 наурыздағы № 958 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі 2010 – 2014 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаға (бұдан әрі – Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарлама); Қазақстан Республикасы үкіметінің 2010 жылғы 13 сәуірдегі № 301 қаулысымен бекітілген "Бизнестің жол картасы 2020" бағдарламасына жәрдемдесу.

ӘКК-нің қаржы-шаруашылық қызметі

ӘКК 2011 жылғы шілдеде тіркелді, іс жүзінде қызметін 2011 жылғы қарашадан бері жүзеге асырып келеді, 1,0 млрд. теңге мөлшеріндегі жарғылық капиталы 2012 жылғы сәуірде төленді.

ӘКК қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері бойынша 2011 жылғы екі айда кіріс алынған жоқ, шығын 5,56 млн. теңгені құрады, 2012 жылғы қызметтің

қорытындысы бойынша кіріс 70,2 млн. теңгені, шығыстар – 151,1 млн. теңгені, залал 80,9 млн. теңгені құрады.

2013 жылдың қорытындысы бойынша таза пайда 10,165 млн. теңгені, бір қызметкерге шаққандағы таза пайда 242,0 мың теңгені (2012 жылы – 0 мың теңге) құрады. 2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша инвестициялық қоржын көлемі 477 311,0 мың теңгені, инвестициялардың рентабельділігі – 13,98 %-ды құрады.

ӘКК негізгі қаржы нәтижелерін талдау қазіргі уақытта ӘКК қалыптасу және мемлекеттен берілген активтерді айналымға тарту кезеңін басынан өткеріп отырғанын көрсетеді.

Қазіргі уақытта бизнес жобаларды іске асыру үшін қаржы институттарының қарыз қаражатын айналымға тарту жүргізілген жоқ. Есепті кезеңдегі ӘКК қызметін қаржыландырудың жалғыз көзі – облыстық бюджеттің жарғылық капиталды толықтыруға және белгілі бір инвестициялық жобаларды қаржыландыруға бөлінген қаражаты.

Іске асырылып жатқан жобалар:

1) "Сарыағаш" санаторийіндегі жабық бассейннің құрылысы (192,847 млн. теңге);

2) "Сарыағаш" санаторийінде минералды су ұңғымасын бұрғылау (62,469 млн. теңге);

3) "Біркөлік" санаторийіндегі 8 коттедждің құрылысы (50,9 млн. теңге);

4) "Алтынтөбе" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінде 2 500 га алқапта дәнді және майлы дақылдар өсіру (47 млн. теңге).

Жаңа жобаларды қаржыландыру және іске асыру мәселелері пысықталуда:

1) "Шымкент қаласында көлік-логистика орталығының құрылысы";

2) "Агроиндустриялық аймақ құрылысы";

3) "Жеміс өсетін бақтарды дамыту";

4) "Жеміс дақылдарының көшеттерін өсіру жөніндегі көшетбақ құру";

5) "Бордақылау алаңы және тауарлық сүт фермасы";

6) "Бозарық" коттедж қалашығы.

ӘКК қаржылық сауықтыру жөніндегі шаралар.

Бүгінгі күні ӘКК-нің кіріс көздері қалыптастырылуда, өйткені бастапқы кезеңде ұйымдастырушылық мәселелер (қайта ұйымдастыру мәселелері) шешіледі, сондай-ақ инвестициялық жобаларды дайындау әрі сенімгерлікпен басқаруға берілген еншілес және тәуелді компанияларда менеджментті жақсарту жүргізіліп жатыр, мұның өзі болашақта дивидендтер мен сыйақылар түріндегі кіріс көздерін қалыптастырады.

Қаржы жүйесін сауықтыру үшін шаралар кешені әзірленген, олар мыналарға бағытталған:

- 1) инвестициялық қоржынның сапасын жақсарту және меншікті капиталдың жеткілікті болуы жөніндегі талаптарды жақсарту;
- 2) стратегиялық әріптестерді іріктеуді жақсарту және тапсырыстардың толық қоржынын қалыптастыру;
- 3) дивидендтік саясат құралдарын пайдалану;
- 4) БЖК мен басқа да бағдарламалар бойынша бизнесті қолдаудың мемлекеттік құралдарын қолдану;
- 5) инвестициялық қызметтегі тәуекелдерді азайту және ресурстарға деген қажеттіліктің негізді болуы;
- 6) Қоғамның ішкі ресурстарын ұтымды пайдалану, бюджеттің шығынды баптарын азайту;
- 7) акционер тарапынан қолдау.

Тиімділікті жоғарылатуға ықпал ететін қызмет бағыттарын оңтайландыруға байланысты кірістілікті ұлғайту бойынша резерв бар:

- 1) штатты және құрылымды оңтайландыру;
- 2) шығыстарды оңтайландыру;
- 3) активтерді қайта құрылымдау.

Қабылданып жатқан шаралар дивидендтер (еншілес кәсіпорындардан түсетін) және сыйақылар (қарыз операциялары бойынша) түріндегі кіріс көздерін тұрақтандыруға мүмкіндік береді. Кірістік деңгейіне 2013 жылы шығып, кейіннен таза пайданы жыл сайын ұлғайтып отыру жоспарланып отыр.

Активтерді басқару

Еншілес және тәуелді ұйымдарды басқаруды ӘКК "Акционерлік қоғамдар туралы" 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына және "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" 1998 жылғы 28 сәуірдегі Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жүзеге асырады. Еншілес және тәуелді ұйымдардың Директорлар кеңестері мен Байқау кеңестеріне қоғам қызметкерлері қосылған.

Еншілес және тәуелді ұйымдар мен қоғамның өзара іс-қимыл жасауының осылайша ұйымдастырылуы қаржы-шаруашылық қызметті жүргізу кезінде кәсіпорындарға мейлінше еркіндік бергенімен, оларды жоспарлау және стратегиялық шешімдер қабылдау мәселелері бойынша бақылауда болу мәртебесінен босатпайды.

Бүгінгі күні ӘКК қайта ұйымдастырылған "Оңтүстік" ӘКК-нің активтерін сенімгерлікпен басқару шартының негізінде басқарады, оларды таяу арада коммуналдық меншік арқылы ӘКК жарғылық капиталын толықтыру түрінде беру жоспарланып отыр. "Бәсекелестік туралы" 2008 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес активтердің бір бөлігін бәсекелес ортаға, бір бөлігін ӘКК-ге беру жөнінде операциялар жүргізілуде.

ӘКК активтері жұмысының кірістілігін арттыру үшін 2013 жылғы қаржы нәтижелерінің қорытындысы талданды, сондай-ақ 2014 жылға және одан кейінгі жылдарға арналған пайда көрсеткіштерінің өсуі жоспарланған.

Қабылданып жатқан шаралар 2014 жылы компаниялар тобының пайдасын 101 млн. теңгеге дейін ұлғайтуға мүмкіндік береді, капиталға қайтарымдылық коэффициенті 5,8 % болмақ, 2015 жылы 178 млн. теңге сомасында жиынтық пайда алу болжанып отыр.

Ауыл шаруашылығына жұмылдырылған активтер бойынша аграрлық технологияларды сақтау, сондай-ақ басқарудың жаңа әдістерін енгізу есебінен шығымдылықты жоғарылату жоспарланған.

Жобалық ұйымдар бойынша менеджмент және шығындарды басқару саласында күшейту, сондай-ақ инжинирингтік қызметтер нарығындағы үлесті ұлғайту көзделген.

Мемлекеттік активтерді басқару саясатындағы жаңа тәсілдерге сәйкес мемлекет қатысатын ұйымдармен қызмет салаларын талдау және қызметінің коммерциялық бағдарланған сипаты бар кәсіпорындардың тізбесін айқындау жөнінде жұмыс жүргізілетін болады.

Бәсекелестік дамыған салаларда жұмыс істейтін компаниялар сатылуы мүмкін, мемлекет қатысатын ұйымдармен оларды ӘКК-ге беру мүмкіндігі жөнінде жұмыс жүргізілмек.

Коммерциялық бағдарланған кәсіпорындар, коммуналдық меншіктегі активтер оңалтуды жүргізу және бәсекелес ортаға беру үшін әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялардың басқаруына берілетін болады, бұл ретте акционер берілетін активтерді қаржылай оңалтуды жоспарлы түрде жүргізеді.

ӘКК корпоративтік басқару жүйесі

ӘКК басқару құрылымы иерархиялық жүйе түрінде түзілген, оның негізінде "тігінен" басқару моделі жатыр, бұл модель басқарудың төмендегі субъектілерінің жоғарыдағы субъектілерге бағынуына негізделген.

ӘКК-дегі корпоративтік басқару жүйесі, бір жағынан құрамына акционердің өкілдері мен тәуелсіз директорлар кіретін Директорлар кеңесі арқылы, екінші жағынан, ӘКК қатысуымен құрылатын мамандандырылған еншілес ұйымдар мен қоржынды компанияларды басқару органдарына қатысу жолымен оларды басқару арқылы іске асырылады.

Мыналар ӘКК басқару органдары болып табылады: жалғыз акционер (акционерлердің жалпы жиналысы) – жоғары орган; Директорлар кеңесі – басқару органы; басқарма – атқарушы орган; ішкі аудит қызметі – бақылаушы орган. Бұл органдардың арасындағы өзара байланыс "Акционерлік қоғамдар туралы" 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасының Заңына және "Мемлекеттік

мүлік туралы" 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңына және ӘКК жарғысына сәйкес жүзеге асырылады.

ӘКК-дегі корпоративтік басқару акционерлердің, ӘКК-нің және еншілес ұйымдардың құқықтары мен мүдделерін өзара қорғау қағидатына негізделген әрі ӘКК-нің өндірістік және қаржылық қызметінің тиімділігін жақсартуға бағытталған.

Акционердің Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында және Жарғыда көзделген құқықтары бар: басқаруға қатысады, Директорлар кеңесіне өкілдер жібереді, өндірістік және қаржылық қызмет туралы толық есеп алады, Директорлар кеңесінің шешім қабылдауы арқылы акционердің ӘКК қызметін басқару мен дамыту жөніндегі саясатын білдіреді.

ӘКК органдары заңнама нормалары мен Жарғыны бұзатын іс-әрекет жасаған жағдайда, өзінің заңды мүдделерін қорғау үшін акционер заңнамада көзделген тәртіппен шара қолдануға құқылы.

Ішкі аудит қызметі ӘКК-нің қаржы-шаруашылық қызметін және ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуін бақылауды жүзеге асыру, ішкі аудит жүргізу және оның жай-күйін объективті бағалау әрі оны жетілдіру жөнінде ұсынымдар беру мақсатында құрылған.

Сыртқы ұйымдық құрылымы – оларға қатысты ӘКК құқық иеленуші не қоржынды инвестор болып табылатын стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге тиімді қол жеткізу мақсатында құрылған және жұмыс істейтін еншілес және тәуелді ұйымдардың жиынтығы.

Бірлескен кәсіпорындарды ӘКК нақты бизнес жобаларды, оның ішінде бизнес әріптестермен бірге іске асыру үшін құрады (мысалы, жер қойнауын пайдалану саласындағы жобаларды іске асыру).

Корпоративтік басқаруды дамыту мынадай қағидаттарды қолдану арқылы жүзеге асырылатын болады:

- 1) тәуекелдерді басқару жүйесі;
- 2) корпоративтік есептілік;
- 3) Директорлар кеңесінің жүйелі жұмысы;
- 4) инвестициялық жобаларды және еншілес ұйымдарды мониторингтеу.

ӘКК компанияның өзінде де, еншілес және тәуелді ұйымдарда да корпоративтік басқарудың ең үздік практикаларын енгізу және жетілдіру жөнінде жұмыс жүргізеді. Корпоративтік басқарудың барлық артықшылықтарын толық іске асыру үшін ӘКК стандарттар мен эталондар негізінде әзірленген нормативтік ішкі үлгілік құжаттардың біріздендірілген пакетін енгізуді жүзеге асырып отыр.

Еншілес және тәуелді ұйымдарға қатысты ӘКК жауапкершілігіне қойылатын талаптар инвестициялық жобаларды іске асыру, активтерді одан әрі дамытуға бағытталған қаржылай қолдау арқылы орындалады.

Мониторинг пен бақылауды жүзеге асыру үшін ӘКК мен еншілес және тәуелді ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметіне аудиторлық компаниялардың аудит жүргізуі болжанып отыр.

Жергілікті атқарушы органдармен, облыстың аудандарымен, даму институттарымен тиімді әрі жемісті өзара іс-қимыл жасау мақсатында келісімдерге, бірлескен іс-қимыл жоспарларына қол қойылуда.

Корпорацияның тігінен кіріктірілген моделін құру ӘКК, еншілес және тәуелді ұйымдар қызметіне қатысты стратегиялық және ағымдағы сипаттағы мәселелерді қарау деңгейлерінің аражігін ажырату, сондай-ақ жедел мәселелерді басқарудың неғұрлым төмен деңгейлерінде шешу мүмкіндігін беру арқылы корпоративтік басқару рәсімін оңайлатуға мүмкіндік береді. Бұл басқарушылық шешімдерді қабылдау мен іске асырудың жылдамдығын арттыруға мүмкіндік береді.

Корпоративтік басқару құралы бола отырып, ӘКК-нің кадр саясаты ӘКК алдында тұрған басым міндеттерді тиімді орындауға бағытталған әрі біліктілігі жоғары кадрларға деген қажеттіліктің ағымдағысын қанағаттандыруға және болашақтағыларын жоспарлауға бағдарланған.

Кадрларға деген ағымдағы және болашақтағы қажеттілікті қамтамасыз етуге қабылдау жүйесін пайдалану, біліктілікті жоғарылату және ӘКК қызметкерлерінің мансаптық өсуін жоспарлау арқылы қол жеткізіледі.

Кадрлардың тұрақтамауына, қызметтің нәтижелілігін бағалаудың, персоналға сыйақы беру мен оларды көтермелеудің тиімділігі жеткіліксіз жүйесіне байланысты белгілі бір проблемалар бар.

Менеджмент шешімдерінің барынша ашықтығы мен негізділігін қамтамасыз ету мақсатында ӘКК өз қызметі туралы ақпараттың қолжетімділігі мен сапасын жақсарту саясатын ұстанады, ол ӘКК-нің www.spk-shymkent.kz интернет-ресурсында өз көрінісін табады.

Мемлекеттік органдармен және даму институттарымен өзара іс-қимыл жасау

Облыс әкімдігі мен бюджеттік бағдарлама әкімшісі атынан жергілікті атқарушы органдардың және ӘКК-нің өзара іс-қимыл жасауы корпоративтік басқару қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Облыс әкімдігі ӘКК-ні басқаруды жалғыз акционердің (акционерлердің жалпы жиналысының) Қазақстан Республикасының "Акционерлік қоғамдар туралы" 2003 жылғы 13 мамырдағы және "Мемлекеттік мүлік туралы" 2011 жылғы 1 наурыздағы заңдарында және/немесе ӘКК Жарғысында көзделген

өкілеттіктерін жүзеге асыру және әкімдік пен облыс басқармалары қызметкерлерінің Директорлар кеңесіне қатысуы арқылы жүзеге асырып, мынадай талаптар қояды:

- 1) жалғыз акционер ретіндегі мемлекеттің мүдделерін сақтау;
- 2) ӘКК қызметінің кірістілігін, тиімділігін және есептілігін қамтамасыз ету;
- 3) коммуналдық меншіктен берілген активтерді және жаңадан құрылған активтерді тиімді басқару;
- 4) корпоративтік басқарудың ең үздік практикасын енгізу;
- 5) инновациялық процестер мен технологияларды әзірлеу және енгізу;
- 6) өңірге инвестициялар тартуға қатысу.

Облыс әкімдігі кейіннен оңалту (сауықтыру), қайта құрылымдау және олардың негізінде бәсекеге қабілетті жаңа өндірістерді дамыту үшін мемлекеттік активтерді ӘКК-ге береді.

Инвестициялық жобаларды іске асыру үшін жергілікті атқарушы органдар ӘКК-ге инфрақұрылымдық желілермен қамтамасыз етілген жер учаскелерін беруді, оның ішінде құрылып жатқан индустриялық аймақтарды, арнайы экономикалық аймақтарды, технопарктерді, тұрақтандыру қорларын ӘКК басқаруына беруді қамтамасыз етеді.

Әлеуметтік жауапкершілікқағидатын іске асыру мақсатында ӘККтаза пайдасының бір бөлігін дивидендтік саясат шеңберінде жалғыз акционерінің (акционерлердің жалпы жиналысының) шешімі бойынша жергілікті бюджетке жібереді.

ӘКК мемлекеттік жоспарлау жөніндегі, мемлекеттік мүлікті басқару жөніндегі уәкілетті органдармен, индустрия және индустриялық-инновациялық даму, агроөнеркәсіптік кешенді дамыту, халықты әлеуметтік қорғау, білім және ғылым, денсаулық сақтау, туризм, бәсекелестікті қорғау, жер қойнауын зерделеу және пайдалану салаларындағы уәкілетті органдармен және басқа да уәкілетті органдармен өзара іс-қимыл жасайды.

Бизнесті қолдау құралдарын орналастыру, сондай-ақ бизнес үшін мемлекеттік даму институттарының ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ету бойынша ӘКК аталған институттармен өзара іс-қимыл жасайды. Өңірлік даму институты – "Максимум" ӨИО-мен бірлескен жобаларды іске асыру бойынша өзара іс-қимыл жасайды. Осы ынтымақтастық шеңберінде еншілес ұйым – "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі арқылы ауыл шаруашылығындағы оңтайлы жаңа технологиялар іріктеліп, үлгі жобалар әзірленетін болады, "Максимум" ӨИО үлгі жобалар бойынша жеңілдікті кредиттер бермек.

ӘКК мемлекеттік және салалық бағдарламаларды іске асыру жөніндегі өңірлік оператор рөлін атқарып, Қазақстан даму институттарының мүддесін

жергілікті деңгейді білдіре алады. Бұл ретте ӘКК-нің оператор ретіндегі қызметтеріне бюджеттік бағдарламалар шеңберінде ақы төленеді.

ӘКК инвестициялық қоржынының құрылымы

ӘКК инвестициялық қоржынының құрылымы бірінші кезеңде жұмыс істеп тұрған еншілес ұйымдардағы жобаларды және жаңа еншілес ұйымдар құру жөніндегі жобаларды іске асыруды қамтиды.

Жобаларды іске асыруға кредиттер түрінде құйылған инвестициялардың жалпы көлемі:

1) "Сарыағаш" емдеу-оңалту кешені" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі – 255,316 млн. теңге,

2) "Біркөлік" оңалту-сауықтыру кешені" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі – 50,938 млн. теңге;

3) "Алтынтөбе" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (уақытша қаржылай көмек беру) – 47,036 млн. теңге.

Бұл инвестициялық қаражат кредитті қайтару негізінде беріледі және келешекте басқа инвестициялық жобаларға пайдаланылады.

Үлестік қатысу бойынша инвестициялық қызмет.

Бүгінгі таңда ӘКК 100 % қатысатын жаңа кәсіпорын – "Шымкент-Инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі құрылды, жарғылық капиталы – 70,0 млн. теңге.

Агроөнеркәсіптік кешен, инфрақұрылым және логистика, туризм, жол маңындағы сервис, тұрғын үй құрылысы, көлік, энергетика салаларында инвестициялық жобаларды іске асыру жоспарланған.

ӘКК инвестициялық жобаға оның ең бастапқы (start-up) сатысында немесе даму сатыларында кіреді. Әрбір нақты жағдайдағы инвестициялардың сомасы бизнес-жоспардың негізінде жеке айқындалатын болады.

Инвестициялық жобадан шығу мынадай негізгі критерийлер бойынша жүзеге асырылады: ӘКК жобадағы акцияларын/үлесін сатудан алынған кіріс ӘКК-нің жобаға құйған инвестицияларының сомасын және жобаға кірген күнгі Ұлттық банктің қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша аталған инвестициялардың сомасына есептелген сыйақыны жабады.

ӘКК-нің өзінің акциялар пакеттерін/ активке қатысу үлесін сату туралы шешімі міндетті түрде нарықтық баға негізінде іске асырылуға тиіс. Актив сатып алған кезде ӘКК қарсы нарықтық бағалауды жүргізеді.

SWOT-талдау

Мықты тұстары	Осал ұстары
- ұлттық компания мәртебесі; - жер қойнауын пайдалану және жер қатынастары саласында тікелей келіссөздер жүргізудегі	- біліктілігі жоғары кадрлардың тапшы болуы; - мемлекеттік-жекешелік әріптестік тетігін іске асыру шарттарында жұмыс істеу тәжірибесінің жеткіліксіз болуы;

<p>әлеуметтік-кәсіпкерелік корпорацияның мүмкіндіктері;</p> <ul style="list-style-type: none"> - әртүрлі бейіндегі активтермен жұмыс істеу тәжірибесі; - жобалар, маркетингтік зерттеулер базасының, техникалық-экономикалық негіздеме, жобалау-сметалық құжаттама әзірлеу мүмкіндігінің болуы; - облыстық және республикалық бюджеттерден қаржы қаражатын алу; - халықаралық компаниялармен әріптестік. 	<ul style="list-style-type: none"> - бизнес тарапынан сенімсіздік; - инновациялық, технологиялық және инженерлік сипаттағы инвестициялық салымдар үлесінің төмен болуы; - әлеуметтік бағытталған мемлекеттік және өңірлік бағдарламаларды жүзеге асыру кезінде қауіптердің жоғары болуы; - басқа даму институттарымен белсенді өзара іс-қимылдың аз болуы; - облыс аудандарында, қалаларында ӘКК-нің тігінен кіріктірілген құрылымдарының болмауы.
<p>Мүмкіндіктер</p>	<p>Сыртқы қауіптер</p>
<ul style="list-style-type: none"> - облыстың өсіп келе жатқан инвестициялық әлеуеті; - мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы ынтымақтастық нысандарын кеңейту мүмкіндіктері; - мемлекеттік даму институттарынан тәжірибе мен ақпарат ресурстарының трансферті; - тұрғын үй нарығын дамытудағы және құрылыс материалдарының өнеркәсібін дамытудағы болжамды мүмкіндіктер; - дәстүрлі емес және инновациялық технологияларды енгізу жолымен облыстың энергетикалық тәуелсіздігін арттырудағы қажетті әлеует (жел, күн, су). 	<ul style="list-style-type: none"> - қаржы дағдарысы: инфляция, өтімділіктің болмауы; - қаржы нарықтарындағы жағдайдың орнықсыз болуына байланысты инвестиция ұсынудың азаюы; - ұзақ мерзімді қаржыландыру нарығы сыйымдылығының төмен болуы; - ӘКК-нің қолданыстағы жобалары бойынша шикізат пен өнім бағасының күрт қымбаттауы, бұл тұтынушылық белсенділіктің ықтимал құлдырауына әкеп соғады; - екінші деңгейдегі банктердің кредит саясатын қатаңдатуы; - заңнама мен реттеуші шаралар өзгерісінің ықпалына ұшырау қауіпінің жоғары болуы.

ӘКК сыртқы және ішкі ортасының мықты тұстарын айқындау негізінде олардың бәсекелік артықшылықтарын тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін мүмкіндіктер анықталды.

Проблемаларды (осал тұстарды) жою мүмкіндіктердің туындауына, ал керісінше болса – ӘКК-нің дамуына төнетін қауіптердің туындауына әкеп соқтырады.

Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарына, Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға, "Агробизнес – 2020" Қазақстан Республикасында агроөнеркәсіптік кешенді дамыту жөніндегі 2013 – 2020 жылдарға арналған бағдарламағасәйкесөңірлерге құйылатын инвестицияларды ұлғайту жоспарланып отыр, мұның өзіоблыс экономикасының басым салаларын дамытуға ықпал ететін жоспарлы инвестициялық саясатты жүргізуге мүмкіндік береді.

Экономика салаларында өнімділікті жоғарылату, инновациялық әзірлемелер мен заманауи басқарушылық технологияларды енгізу, бәсекеге қабілетті жаңа өндірістер құру, жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды жаңғырту (техникалық қайта жаратқандыру), ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық

жұмыстарға әртүрлі көздерден жұмсалатын шығындар, зияткерлік меншікті қорғау, кәсіпорындарды мемлекеттік қолдаудың әртүрлі құралдарын енгізу және іске асыру жаңа технологияларды тартуға, өңірдегі инновациялық саясатты жүзеге асыруға қолайлы жағдай жасайды.

Стратегиялық дамудың негізгі бағыттары

Мықты және осал тұстарды, мүмкіндіктер мен қауіптерді талдау негізінде ӘКК күш-жігері мен ресурстарды облыс экономикасының мынадай басым секторларын дамыту шеңберіндегі бизнес-жобаларды іске асыруға шоғырландыруды жоспарлап отыр:

- 1) инновациялық саясатты дамыту;
- 2) агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығы тауарларын өңдеу;
- 3) инфрақұрылымды және логистиканы дамыту;
- 4) тоқыма бұйымдарының өндірісі;
- 5) тұрғын үй құрылысы және құрылыс материалдарының өндірісі;
- 6) электрэнергетикасы және жер қойнауын пайдалануды дамыту.

Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаны іске асыруға, инновациялық саясатты дамытуға жәрдемдесу, отандық ғылымға қолдау көрсету.

Қазақстан Республикасын үдемелі индустриялық-инновациялық дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаны іске асыруға, экономика салаларын инновациялық-технологиялық дамытуды басқаруға қатысу есебінен облыс экономикасының бәсекеге қабілеттілігін арттыруды қамтамасыз ететін өңірлік инновациялық жүйені дамытуға жәрдемдесу қызметтің негізгі бағыттары болмақ.

Еншілес ұйым – "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қызметі мыналарға бағытталған:

- 1) өңірге инвестициялар тарту үшін инвестор іздеу;
- 2) өңірлік деңгейде инвесторлардың жобаларын сервистік қолдау және сүйемелдеу.

Инвесторларға қызмет көрсету орталықтарының мынадай функциялары жүзеге асырылады:

- 1) өңір үшін отандық және шетелдік инвесторларды, қазақстандық және шетелдік тараптар арасында бірлескен кәсіпорындар құру үшін әлеуетті әріптестерді іздеу;
- 2) әлеуетті инвесторлар үшін өңірде "бірінші терезе" функцияларын жүзеге асыру;
- 3) инвесторлар үшін өңірлік деңгейде мемлекеттік қолдау құралдарын іске асыруға жәрдемдесу;
- 4) әлеуетті инвесторлар үшін перспективалы және қолданыстағы жобалар бойынша өңірлік дерекқорды қалыптастыру және енгізу;

5) Инвесторларға қызмет көрсету орталығы құзыретінің шегінде облыс аумағында инвестициялық жобалардың іске асырылуын мониторингтеу;

6) жеке инвестор, мемлекет пен жергілікті атқарушы органдар, қазақстандық және шетелдік бизнес өкілдері арасында диалог алаңқайын құру;

7) инвесторлардың проблемалы мәселелерін өңірлік деңгейде шешуге қатысу, инвесторлардың мүддесін қорғау;

8) инвесторларды, уәкілетті мемлекеттік органдарды, жұмылдырылған даму институттарын және өзге де мүдделі ұйымдарды ақпараттық-талдамалық қамтамасыз ету:

9) инвесторлардың уәкілетті мемлекеттік органдармен, даму институттарымен келіссөздерін, кездесулерін, "дөңгелек үстелдерін" ұйымдастыру;

10) қазақстандық және шетелдік тараптардың қатысуымен инвестициялық форумдар/көрмелер ұйымдастыру;

11) халықаралық инвестициялық іс-шараларда өңір мүддесін білдіру;

12) қазақстандық және шетелдік тараптар арасында бірлескен кәсіпорындар құру үшін әлеуетті әріптес іздеу;

13) Инвесторларға қызмет көрсету орталығы құзыретінің шегінде мемлекеттік органдар, жергілікті кәсіпорындар мен инвесторлар арасында шарттарға, меморандумдарға, келісімдерге қол қоюға жәрдемдесу;

14) инвесторларды сервистік қолдау шеңберінде өзге де қызметтер көрсету;

15) отандық ғылыми-зерттеу институттарын тапсырыстармен қамтамасыз ету мақсатында бірлескен зертханалар ашуда, шетелдік мамандар тартуда жоғары оқу орындарына қолдау көрсету;

16) инновациялық кластерлер мен нысаналы технологиялық бағдарламаларды әзірлеуде және іске асыруда жәрдемдесу.

Жауапкершілігі шектеулі серіктестік медицинаны, ауыл шаруашылығын, баламалы энергетиканы, энергия үнемдеуді, IT, металлургияны қоса алғанда, әртүрлі салалардағы жобаларды іске асыруды жоспарлап отыр.

Өзінің еншілес ұйымы – "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі арқылы өзінің жарғылық қызметінің шеңберінде ӘКК жергілікті атқарушы органдар мен бизнес-қоғамдастыққа мынадай көрсеткіштерді іске асыруда жәрдем көрсетпек:

1) өңдеуші өнеркәсіпке құйылған шетелдік инвестициялардың кемінде 20 %-ға өсуі;

2) өңірге тартылған шетелдік инвесторлардың саны (жыл сайын кемінде екеу), оның ішінде Global-2000 тізімінен;

3) жыл сайын іске қосылатын, оның ішінде шет елдер қатысатын инвестициялық жобалардың саны (жылына кемінде бесеу).

Агроөнеркәсіптік кешен және ауыл шаруашылығы тауарларын өңдеу, инфрақұрылымды және логистиканы дамыту.

Аграрлық секторды және ауыл шаруашылығы өнімдерін терең өңдеуді дамыту ӘКК үшін күш-жігер мен ресурс жұмсаудың ұзақ мерзімді перспективаға арналған басым бағыты болып табылады.

Жаңа өндірістер құру, агроөнеркәсіптік кешен өнімдерін дайындау, тасымалдау және сақтау жөніндегі инфрақұрылым мен логистиканы дамыту арқылы облыстың агроөнеркәсіптік кешенін дамытуға жәрдемдесу жоспарланып отыр. Облыстың агроөнеркәсіптік кешенін субъектілерінің қарыздарына кепілдік беру жөніндегі іс-шаралар жүргізілмек.

Мына: тамшылатып суару технологияларын енгізу; шағын кәсіпкерлік объектілерін шағын агроқұрылымдардан неғұрлым ірілеу шаруашылықтарға біріктіруге ынталандыру; заманауи көкөніс сақтау қоймаларын құру және жылыжай шаруашылығының объектілерін көбейту; асыл тұқымды әрі өнімділігі жоғары мал өсіру жөніндегі жобаларды іске асыру; инновациялық тәжірибені тарату және енгізу әрі практикалық семинарлар өткізу; шикізатты дайындау, тасымалдау және сақтау жөніндегі инфрақұрылым мен логистиканы дамыту; облыстың агроөнеркәсіптік кешеніне және қайта өңделген өнімдерге инвестициялар тарту; кейбір ауыл шаруашылығы тауарлары бойынша өндірістік қуаттарды дамытуға жәрдемдесу жөніндегі іс-шараларды іске асыруда жәрдем көрсету көзделіп отыр.

Тоқыма бұйымдарының өндірісі.

Тоқыма бұйымдарының өндірісін дамытудың жоғары қарқынын ұстап тұру және жеделдету үшін тұрып қалған кәсіпорындарды іске қосу, арнайы экономикалық аймақта жаңа өндірістік қуаттар құру, облыста тоқыма кластерін құру жөніндегі жұмыс жалғасады.

Тұрып қалған кәсіпорындарды іске қосуға, өндірістік қуаттардың толық жүктелуін қамтамасыз етуге жәрдемдесу тұрақтандыру қорын құру арқылы жүзеге асырмақ.

ОҚО-да тоқыма саласының тұрақтандыру қорын құру тоқыма саласына инвестициялар тартуға, оның ішінде "Оңтүстік" арнайы экономикалық аймағының талап етілуінің өсуіне түрткі болып, облыс кәсіпорындарының өндірісі көлемінің жалпы өсуін ұлғайтады, бюджетке түсетін салықтарды 1 млрд. теңгеге дейін ұлғайтады, жаңа жұмыс орындарын құрады, тоқыма өндірісін сүйемелдейтін бизнестің жаңа түрлерін құрады.

Тұрғын үй құрылысы және құрылыс материалдарының өндірісі.

Облыстың құрылыс индустриясының өнеркәсіптік базасы шығарылатын өнімнің көлемі жағынан да, номенклатурасы жағынан да құрылыс саласының қажеттіліктерін толық көлемде қанағаттандырмайды. Бұл ретте табиғи шикізат

ресурстарының қолда бар базасы заманауи құрылыс материалдары мен бұйымдарының жаңа түрлерін шығаруды жолға қоюға мүмкіндік береді.

Бәсекеге қабілетті, энергия үнемдеуші құрылыс материалдарының, бұйымдарының және қосылған құны жоғары конструкциялардың өндірісін дамыту құрылыс индустриясы мен құрылыс материалдарының өндірісін дамытудағы негізгі міндетке айналмақ. Сонымен қатар облыстың құрылыс секторының қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін меншікті өндірістік базаны дамыту немесе оның болмау проблемаларын шешуге де күш-жігер жұмсалатын болады.

Қолда бар жер учаскесінде ӘКК тұрғын коттеждер салуды ұйғарып отыр. Жаңа технологияларды (көшені жарықтандыру, су жылыту) пайдалану есебінен қалашықтағы энергия тұтыну азайтылады.

Электрэнергетикасы және жер қойнауын пайдалануды дамыту.

Энергияның тапшы болуы энергияны өндірістік тұтынуды өсіру үшін тежеуші факторлардың бірі болып табылады, бұл өз кезегінде экономика салаларын дамытуды және халықтың тұрмыс деңгейін шектейді.

ӘКК: энергия үнемдеуші технологияларды ұйымдастыру және дамыту, энергияның дәстүрлі емес көздерін теңгерімге тарту, заманауи инновациялық технологиялар негізінде жаңа қуаттарды пайдалануға беру, энергетикалық компания құрып, мемлекеттік-жекешелік әріптестікке кіретін жеке меншік компанияларды іздеу, халықаралық қаржы институттарының (Азия даму банкі, Еуропа қайта құру және даму банкі және т.б.) ұзақ мерзімді қарыздарын тарту мәселелерін шешуге жәрдемдеседі.

Жер қойнауын пайдалануды дамыту перспективасы белгілі кен орындарын барлауға және игеруге дайындауға және анықталуы облыстың геологиялық-экономикалық сипаттамасына әсерін тигізуі мүмкін жаңа кен орындарын бағалауға бағытталған геологиялық-барлау жұмыстарын өрістету есебінен іске асырылмақ.

Жер қойнауын пайдалану саласында ӘКК жобаларға жер қойнауын пайдалану құқығымен ғана қатысады және жалпы таралған пайдалы қазбалардың кен орындары, техногенді минералды түзілімдері, жерасты сулары, сондай-ақ "Тау-Кен Самұрық" акционерлік қоғамы үшін мүдделі емес қатты пайдалы қазбалардың кен орындары бойынша жер қойнауын пайдалану құқықтарын береді.

Жер қойнауын пайдаланушылардың 1 %-ды ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарға, өз стратегияларының шеңберінде басқа да бірлескен бастамаларды іске асыруға беру жөніндегі міндеттемелерін орындау жоспарланған.

Туристік саланы дамыту

Қазақстан Республикасында туристік саланы дамытудың 2020 жылға дейінгі тұжырымдамасы жобасының шеңберінде ОҚО Қызылорда облысының орталық және шығыс бөліктерін, Оңтүстік Қазақстан облысының оңтүстік бөлігі мен Жамбыл облысының оңтүстік-батыс бөлігін қамтитын кластер болып табылады.

Оңтүстік Қазақстан кластері "Ұлы Жібек жолының өзегі" ретінде ұсынылатын болады. Бұл кластерде әзірленетін негізгі туристік өнімдерге мәдени туризм мен турне жатады.

Өңірдің туристік саласын одан әрі дамыту, сондай-ақ Қазақстан Республикасында туризмді дамытудың жүйелік жоспарын іске асыру мақсатында ӘКК инвесторларға қызмет көрсету орталығының функцияларын атқаратын өзінің еншілес ұйымы – "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі арқылы "Ежелгі Отырар", "Ежелгі Түркістан", "Қасқасу" туристік-рекреациялық кешені", "Сарыағаш" санаторийінің кешені сияқты туризм саласындағы инвестициялық жобаларды іске асыруға шетелдік және отандық инвесторларды тарту жөнінде, сондай-ақ "Батыс Қытай – Батыс Еуропа" халықаралық көлік дәлізінің бойынан туристік кластер құру жобасын іске асыру жөнінде жұмыс жүргізуді жоспарлап отыр.

2. Қоғамның миссиясы және пайымы, мақсаттары мен міндеттері

Мақсаты – бизнес-бастамаларды қолдау және өңір кәсіпкерлігінің экономикалық белсенділігін ынталандыру.

ӘКК миссиясы – мемлекет пен бизнестің әріптестігі қағидаттарында өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына жәрдемдесу.

Пайымы – 2023 жылға қарай ӘКК активтерді тиімді басқаратын, ОҚО өсу нүктелерінде экономикалық белсенділікті, оның ішінде инвестициялар тарту арқылы ынталандыратын және бәсекеге қабілетті орнықты өндірістерді қалыптастырудың катализаторы ретінде әрекет ететін өңірлік даму институтына айналады.

Міндеттері:

1) өңір экономикасының басым секторларында (өсу нүктелерінде) бәсекеге қабілетті өндірістердің жаңаларын құру және жұмыс істеп тұрғандарын жаңғырту;

2) мемлекеттік активтердің іскери айналымға тартылуын қамтамасыз ету, проблемалы активтерді сауықтыру және олардың базасында бәсекеге қабілетті өндірістерді дамыту;

3) өндірістік және басқарушылық озық технологиялар мен стандарттарды енгізу;

4) активтердің құнын ұлғайту;

5) жаңадан басталған бизнесті қолдау инфрақұрылымын дамыту (бизнес-инкубаторлар, технопарктер, индустриялық аймақтар);

6) басым салалардағы кластерлерді дамыту, сондай-ақ өңірдің жүйе түзуші және ірі компанияларының айналасынан шағын және орта бизнесті дамыту жөніндегі әріптестік бағдарламаларды үйлестіру;

7) ӘКК қызметінің шеңберінде бизнеске қаржылай емес қолдау көрсету;

8) бизнес-жобаларды іске асыру үшін мемлекеттік даму институттарымен ынтымақтастықты өрістету;

9) коммуникацияларды дамыту;

10) өнімді ішкі және сыртқы нарықтарда неғұрлым белсенді ілгерілету үшін өнім брендингіне жәрдемдесу;

11) перспективалы жобаларды іске асыру үшін өңірлерге отандық және шетелдік инвесторларды тарту, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарында тарту;

12) үлестік қаржыландыру, активтер түрінде қатысу арқылы инвесторларға жобаларды іске асыруда, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда жәрдем көрсету;

13) акционерлер белгілеген өзге де міндеттер.

3. Қызметтің стратегиялық бағыттары, түйінді көрсеткіштері, іс-шаралар және межелеген нәтижелер

Экономиканың айқындалған басым секторларына сәйкес және нәтижелерге қол жеткізу мақсатында мынадай стратегиялық бағыттар айқындалған:

1) Өңірдің басым секторларын (өсу нүктелерін) дамыту;

2) Инвестициялар тарту және өңірдің өсу нүктелерінде жаңа өндірістер құру;

3) Өңірдің өсу нүктелерінде экономикалық белсенділікті ынталандыру үшін жағдайлар жасау;

4) Активтердің құнын ұлғайту және және корпоративтік басқару деңгейін жоғарылату;

5) Салалық республикалық және өңірлік бағдарламаларды іске асыру.

ҚСБ 1. Өңірдің басым секторларын (өсу нүктелерін) дамыту

1-мақсат. Өңірдің агроөнеркәсіптік кешенінің орнықты өсуін қамтамасыз етуге жәрдемдесу, инфрақұрылым мен логистиканы дамыту жөніндегі жобаларды әзірлеу

Міндеттер:

1) өңірдің агроөнеркәсіптік кешенін дамыту жөніндегі әртүрлі жобаларды іске асыру (оның ішінде жеміс өсетін бақтарды дамыту, Агро (индустриялық)

аймақтарды дамыту, жеміс-көкөніс сақтау қоймаларының желісін, бордақылау алаңдарын және ТСФ салу);

2) АӨК-тегі өндірістердің жаңаларын құру және жұмыс істеп тұрғандарын жаңғырту;

3) мемлекеттік активтерді іскерлік айналымға тартуды қамтамасыз ету, проблемалы активтерді сауықтыру және олардың базасында бәсекеге қабілетті өндірістерді дамыту;

4) активтердің құнын ұлғайту;

5) логистиканы дамыту;

6) бизнес-жобаларды іске асыру үшін мемлекеттік даму институттарымен ынтымақтастықты өрістету;

7) қоржынды компаниялар арасындағы коммуникация мен тәжірибе алмасуды дамыту;

8) перспективалы жобаларды іске асыру үшін өңірлерге отандық және шетелдік инвесторларды тарту, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарында тарту;

9) үлестік қаржыландыру, активтер түрінде қатысу арқылы инвесторларға жобаларды іске асыруда, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда жәрдем көрсету.

Іс-шаралар:

1) жобаларды іске асыру;

2) шикізатты дайындау, тасымалдау және сақтау жөніндегі логистиканы дамыту;

3) көліктік-логистикалық орталық салу жөніндегі жобаны іске асыру;

4) заманауи көкөніс сақтау қоймаларын құру;

5) тамшылатып суару технологиясын енгізу;

6) тұқымдардың, көшеттердің элиталық және өнімділігі жоғары аудандастырылған сорттарын шығару;

7) жылыжай шаруашылығының объектілерін іске асыру;

8) асыл тұқымды және өнімділігі жоғары мал мен бордақылау алаңдарының санын ұлғайту жөніндегі жобаларды іске асыру;

9) облыстың агроөнеркәсіптік кешенін дамыту жөніндегі жобаларды, оның ішінде "Максимум" ӨИО-мен бірге іске асыру, жобаларды мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаты бойынша іске асыру, оның ішінде тауарлық сүт фермалары, мал шаруашылығы бойынша асыл тұқымды шаруашылықтар;

10) фермерлердің сауда нүктелеріне қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін коммуналдық базарларды дамыту;

11) жергілікті атқарушы органдармен және ауыл шаруашылығы құрылымдарымен бірге мал шаруашылығының дәстүрлі салаларын, жем-шөп өндірісін одан әрі дамыту жөніндегі іс-шараларға қатысу;

12) инновациялық тәжірибені енгізу және тарату жөніндегі іс-шараларды жүргізу;

13) ауыл шаруашылығының рентабельділігін жоғарылатуға ықпал ететін практикалық оқыту семинарларын өткізу;

14) облыстың агроөнеркәсіптік кешеніне және оның қайта өңделген өнімдеріне инвестициялар тарту;

15) ауыл шаруашылығы өнімдері және оның қайта өңделген өнімдер бойынша өндірістік қуаттар салуға жәрдемдесу;

16) ОҚО-да азық-түлік кластерін құру мүмкіндіктерін зерделеу;

17) аграрлық технологияларды сақтау және неғұрлым рентабельді ауыл шаруашылығы дақылдарын енгізу есебінен өнім шығымдылығын арттыру, сондай-ақ ауыл шаруашылығы саласында жұмыс істейтін еншілес кәсіпорындарда басқарудың жаңа әдістері мен заманауи бордақылау технологияларын енгізу;

18) залалды ауыл шаруашылығы активтерін сауықтыру, қайта ұйымдастыру немесе тарату.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) тауарларды өндіру, сақтау, өңдеу, жеткізу және жүк ағындарын басқару бойынша құрылған құрылымдардың саны, бірлік;

2) агроөнеркәсіптік кешен саласында өңірде әзірленген және іске асырылған жобалардың саны, бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Өңірдің агроөнеркәсіптік кешенінің орнықты өсуін қамтамасыз етуге жәрдемдесу, инфрақұрылым мен логистиканы дамыту жөніндегі жобаларды әзірлеу" деген 1-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне қол жеткізу нәтижесінде көліктік-логистикалық орталық салу жөніндегі жоба іске асырылатын болады, онда ауыл шаруашылығы өнімдерін сақтау және қайта өңдеу, сондай-ақ оңтүстіктегі кәсіпкерлерге тауар және көлік ағындарын өңдеу бойынша логистикалық қызметтердің бүкіл спектрін ұсыну көзделеді. Ауыл шаруашылығы мақсатындағы еншілес ұйымдарды қаржылай сауықтыруға және дамытуға, сондай-ақ көшетбақтар, заманауи көкөніс сақтау қоймаларын құруға; тамшылатып суару технологиясын енгізуге, жылыжай кешендерін салуға бағытталған 15 инвестициялық жоба іске асырылатын болады; асыл тұқымды және өнімділігі жоғары мал басының санын ұлғайтуға бағытталған жобалар іске асырылады, облыстың 3 әртүрлі өңірлерінде ауыл шаруашылығы өнімдерін өңдеу жөніндегі өндірістік қуаттарды дамытуға инвестициялар тартылады, залалды

ауыл шаруашылығы активтері сауықтырылады, қайта ұйымдастырылады немесе таратылады.

2-мақсат. Тоқыма саласын дамыту

Міндеттер:

1) салада бәсекеге қабілетті өндірістердің жаңаларын құру және жұмыс істеп тұрғандарын іске қосу;

2) тоқыма кластерін дамыту, сондай-ақ ОҚО жүйе түзуші кәсіпорындарының айналысынан шағын және орта бизнесті дамыту жөніндегі әріптестік бағдарламаларды үйлестіру;

3) компания қызметінің шеңберінде қаржылай емес қолдау көрсету;

4) бизнес-жобаларды іске асыру үшін мемлекеттік даму институттарымен ынтымақтастықты өрістету;

5) перспективалы жобаларды іске асыру үшін өңірлерге отандық және шетелдік инвесторларды тарту, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарында тарту;

6) үлестік қаржыландыру, активтер түрінде қатысу арқылы инвесторларға жобаларды іске асыруда, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда жәрдем көрсету;

7) өңдеуші өндірістерді шикізатпен кепілдендірілген түрде қамтамасыз ету және проблемалы кәсіпорындарда өндірістік процестерді қалпына келтіру үшін жағдайлар жасау.

Іс-шаралар:

1) жобаларды іске асыру;

2) "Оңтүстік" арнайы экономикалық аймағын дамытуға және толықтыруға жәрдемдесу, тұрып қалған кәсіпорындарды іске қосу, ілеспе өндірістер бойынша инвестициялық жобаларды іске асыру;

3) ОҚО тоқыма кәсіпорындарын шикізатпен қамтамасыз ету тетігін құру (мақта талшығы бойынша Тұрақтандыру қорын құру);

4) республиканың ұлттық компанияларынан кепілдендірілген тапсырыс алу үшін облыстың тоқыма және тігін кәсіпорындарына жәрдемдесу;

5) тоқыма саласында халықаралық сапа стандарттарын енгізу үшін жағдай жасау;

6) сапаны айқындаудың және стандарттаудың қажетті инфрақұрылымын құру ;

7) тоқыма кәсіпорындарын мемлекеттік қолдаудың салалық мемлекеттік құралдары бойынша ұсыныстар енгізу;

8) тоқыма кластерін және ілеспе өндірістерді ұйымдастыру.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) "Оңтүстік" арнайы экономикалық аймағында тұрып қалған кәсіпорындардың іске қосылғандарының саны, бірлік;

2) тоқыма саласында әзірленген және іске асырылған жобалардың саны, бірлік;

3) ашылған ілеспе өндірістердің саны, бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Тоқыма саласын дамыту" деген 2-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесіндетұрып қалған 2 кәсіпорынды іске қосу жүзеге асырылады – "OxiTextile" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі және "Ютекс KZ" акционерлік қоғамы. Мақтадан иірілген жіп, мата мен төсек-орын жабдығын шығару жөніндегі 3 инвестициялық жоба; ілеспе өнім шығару жөніндегі 2 инвестициялық жоба іске асырылады, сондай-ақ ОҚО тоқыма кәсіпорындарын шикізатпен қамтамасыз ету тетігі құрылады. ОҚО тоқыма және тігін кәсіпорындарын республиканың ұлттық компанияларынан және холдингтерден кепілдендірілген тапсырыстармен қамтамасыз ету жөнінде ұсыныстар енгізіледі, тоқыма кәсіпорындарын мемлекеттік қолдаудың салалық құралдары жөнінде ұсыныстар әзірленеді.

3-мақсат. Тұрғын үй құрылысы және құрылыс материалдарының өндірісі, жер қойнауын пайдалануды дамыту

Міндеттер:

1) құрылыс секторында, құрылыс материалдарының өндірісінде, жер қойнауын пайдалануда бәсекеге қабілетті өндірістердің жаңаларын құру және жұмыс істеп тұрғандарын жаңғырту;

2) кеңінен таралған пайдалы қазбалардың іскерлік айналымға тартылуын қамтамасыз ету, олардың базасында бәсекеге қабілетті өндірістерді дамыту;

3) алдыңғы қатарлы өндірістік және басқарушылық технологиялар мен стандарттарды енгізу;

4) бизнес-жобаларды іске асыру үшін мемлекеттік даму институттарымен ынтымақтастықты өрістету;

5) құрылыс индустриясы мен жер қойнауын пайдаланудың әлеуетін зерделеу, саланы дамыту жөнінде ұсыныстар жасау;

б) тұрғын үй құрылысын дамытудың мемлекеттік және өңірлік бағдарламаларына қатысу.

Іс-шаралар:

1) құрылыс материалдарын (цемент, керамикалық және силикат кірпіш, жабынқыш, асбест-цемент бұйымдары, гипс, әк, керамзит, ТББ) шығаратын жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды технологиялық тұрғыдан жаңартуға жәрдемдесу;

2) ОҚО-да құрылыс материалдарын шығару мен тұтынуды талдауды дайындау, саланы дамыту жөніндегі ұсыныстар;

3) жұмыс істеп тұрған және жаңа өндірістер үшін минералдық-шикізат базасының картасын жасау: тұтқыр материалдар, шыны, минералдық мақта, құрғақ құрылыс қоспалары, керамикалық плита;

4) тұрғын алаңдарды инвесторларды тарту және энергия үнемдеуші жаңа технологияларды қолдану арқылы салу (көшені жарықтандыру, су жылыту);

5) құрылыс саласының өнім көлемі мен номенклатурасы бойынша қажеттілігіне бағытталған жұмыс істеп тұрған және жаңа кәсіпорындарды технологиялық тұрғыдан жаңартуға инвестициялар тарту.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) өңірде тұрғын үй салу және құрылыс материалдарын шығару жөніндегі жобаларды іске асыру, бірлік;

2) пайдалануға берілген тұрғын үй ауданының көлемі, мың м²;

3) құрылыс индустриясын дамыту үшін жер қойнауын пайдалануда іске асырылған жобалардың саны, бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Тұрғын үй құрылысы және құрылыс материалдарының өндірісі, жер қойнауын пайдалануды дамыту" деген 3-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде ОҚО-да құрылыс материалдарын шығару мен тұтынуды талдау, саланы дамыту жөнінде ұсыныстар дайындалады. Тұрғын алаңдар инвесторларды тарту және энергия үнемдеуші жаңа технологияларды қолдану арқылы салынады (көшені жарықтандыру, су жылыту). ӘКК қатысуымен құрылыс саласының өнім көлемі мен номенклатурасы бойынша қажеттілігіне бағытталған жұмыс істеп тұрған және жаңа кәсіпорындарды технологиялық тұрғыдан жаңартуға инвестициялар тартылады. Жер қойнауын пайдалану саласында жұмыс істеп тұрған және жаңа кен орындарын барлау мен өндіру жөнінде 21 жоба іске асырылады.

ҚСБ 2. Инвестицияларды тарту және жаңа өндірістер құру

1-мақсат: ОҚО-да сыртқы экономикалық байланыстарды дамыту, қолайлы инвестициялық ахуал қалыптастыру

Міндеттер:

1) ОҚО-ның жағымды инвестициялық имиджін ілгерілету;

2) инвестициялар тарту үшін жағдайларды жетілдіру;

3) экспорттаушыларға сервистік қолдау көрсету жолымен отандық өнімнің экспортын дамытуға және ілгерілетуге жәрдемдесу;

4) үлестік қаржыландыру, активтер түрінде қатысу арқылы инвесторларға жобаларды іске асыруда, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда жәрдем көрсету;

5) қоржынды компаниялар арасында коммуникацияларды дамыту және дағды алмасу;

6) бизнес-ахуалды жақсарту және инвестициялардың құйылуын ынталандыру

Іс-шаралар:

1) сыртқы экономикалық байланыстар мәселелері бойынша " KAZNEXINVEST" экспорт және инвестициялар жөніндегі ұлттық агенттігімен, Қазақстан Республикасының шет елдердегі елшіліктерімен және өкілдіктерімен өзара іс-қимыл жасау;

2) шетелдік және отандық инвесторлармен меморандумдар, ниет хаттамаларын жасасу;

3) өңір бойынша инвестициялық жобалардың және шетелдік инвесторлардың дерекқорын жүргізу (оның ішінде baseinvest.kz үшін);

4) инвестициялар тарту үшін компаниялар мен құрылымдар құру;

5) Интернет арқылы, тиісті ұйымдармен, БАҚ-пен байланыс орнату арқылы ҚР ішінде де, шет елдерде де түрлі-түрлі нарықтарда облыстағы инвестициялық ахуал туралы ақпарат тарату.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) шетелдік және отандық инвесторлармен жасалған меморандумдар, ниет хаттамаларының саны, бірлік;

2) 2023 жылға қарай инвестициялық қоржын көлемінің сандық өсімі, %-бен.

Межеленген нәтижелер:

"ОҚО-да сыртқы экономикалық байланыстарды дамыту" деген 1-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде қолайлы инвестициялық ахуал құру, шетелдік инвесторларға сервистік қолдау көрсету жөніндегі іс-шаралар жүзеге асырылады, мұның өзі шетелдік және отандық инвесторлармен 2018 жылға қарай 11 бірлік, 2023 жылға қарай 34 бірлік меморандумдар, ниет хаттамаларын жасасуға мүмкіндік береді. Инвестициялық жобалардың және әлеуетті инвесторлардың дерекқоры жасалады. Өткен жылмен салыстырғанда инвестициялық қоржын көлемінің өсімі жыл сайын 2 %-дан 4 %-ға дейін болады. Интернет арқылы, тиісті ұйымдармен, БАҚ-пен байланыс орнату арқылы республика ішінде де, шет елдерде де түрлі-түрлі нарықтарда облыстағы инвестициялық ахуал туралы ақпарат таратылады.

2-мақсат: ӘКК еншілес ұйымы – "Шымкент инновация" ЖШС-нің өңірге инвестициялар тартуды қамтамасыз етуі, инвестициялық қолдауды қамтамасыз ету

Міндеттер:

1) перспективалы жобаларды іске асыру үшін өңірге отандық және шетелдік инвесторларды, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарында тарту;

2) үлестік қаржыландыру, активтер түрінде қатысу арқылы инвесторларға жобаларды іске асыруда, сондай-ақ мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда жәрдем көрсету;

3) әлеуетті инвесторларды ішкі ортаға бейімдеу;

4) жобаға инвестициялық алаңқай іріктеу;

5) жүзеге асырылған инвестицияларды мониторингтеу;

6) өңірлік инвестициялық іс-шаралар өткізу.

Іс-шаралар:

1) өңір экономикасының басым секторларына отандық және шетелдік тікелей инвестициялар тартуға жәрдемдесу;

2) бірлескен өндірістерді, аутсорсингті, франчайзингті және кооперацияны дамытуға жәрдемдесу;

3) жобаларды инвестициялау бойынша кәсіпкерлік объектілерінің инвестициялық әлеуеті мен белсенділігін дамытуға, қолайлы орта жасауға ықпал ету;

4) өңірлік инвестициялық жобаларды жинау және құрылымдау;

5) әлеуетті инвесторлармен тікелей қарым-қатынас жасау, атап айтқанда өңір бойынша қажетті деректерді алуда, жобаға инвестициялық алаңқай іріктеуде, бастапқы құжаттарды, қажетті деректер мен басқа да ақпаратты алуда жәрдем көрсету;

6) жергілікті жерлерде шетелдік инвесторлардың өтініштеріне жедел ден қою ;

7) өңірлерде жобаларға инвестициялаудан кейін қолдау көрсету.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) жүргізілген өңірлік инвестициялық іс-шаралардың саны, бірлік;

2) жер қойнауын пайдалану жобаларын қоса алғанда, оның ішінде шетелдік капитал қатысатын жыл сайын іске қосылатын инвестициялық жобалардың саны (жылына кемінде бесеу), бірлік;

3) өңірдегі өңдеуші өнеркәсіпке құйылатын шетелдік инвестициялардың өсуі, %.

Межеленген нәтижелер:

"ӘКК еншілес ұйымы – "Шымкент инновация" ЖШС-нің өңірге инвестициялар тартуды қамтамасыз етуі, инвестициялық қолдауды қамтамасыз ету" деген 2-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде өңірлік инвестициялық іс-шаралар өткізіледі, өңірде жыл сайын іске қосылатын, оның ішінде шетелдік капитал қатысатын инвестициялық

жобалардың саны 2023 жылға қарай 64 бірлікті құрайды, өңірдегі өңдеуші өнеркәсіпке құйылатын шетелдік инвестициялардың өсуі 2023 жылға қарай 20 %-ды құрайды. Өңірге тартылған инвестициялардың тиімділігін арттыру жөнінде шаралар қабылданады.

3-мақсат. Инвестициялық және инновациялық жобаларды, оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобаларды іске асыру және қолдау

Міндеттер:

1) жоғары технологиялы шағын және орта бизнесті дамыту әрі өңірдің ғылыми және инжинирингтік әлеуетін жоғарылату үшін жағдайлар жасау;

2) мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарын іске асыру арқылы Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобаларға жәрдемдесу;

3) өнеркәсіп салаларын дамыту үшін табиғи пайдалы қазбаларды ұтымды әрі кешенді пайдалануды және молықтыруды қамтамасыз ету.

Іс-шаралар:

1) облыс экономикасының барлық салаларында инвестициялық және инновациялық жобаларды іске асыру;

2) қаражат тарту және техникалық-экономикалық негіздемелерді, жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу, Қоғам жобаларын іске асыру үшін бюджеттік және бюджеттен тыс инвестициялар тарту;

3) жаңа кен орындарын шаруашылық айналымға тарту арқылы жер қойнауын пайдалану саласындағы жобаларды басқару жүйесін жетілдіру және кен өндіретін бірлескен кәсіпорындардың нарықтық капиталдануын жоғарылату;

4) жұмыс істеп тұрған және жаңа кәсіпорындар үшін Қоғаммен бірлескен кәсіпорындар құру арқылы минералдық-шикізат базасын дамыту;

5) жер қойнауын пайдаланушылардың 1 %-ды ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарға, өз стратегияларының шеңберінде басқа да бірлескен бастамаларды іске асыруға беру жөніндегі міндеттемелерін орындау.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) өңірде құрылған бәсекеге қабілетті жобалардың (өндірістердің), оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобалардың саны, бірлік;

2) өңірде құрылған жұмыс орындарының саны, бірлік;

Межеленген нәтижелер:

"Инвестициялық және инновациялы жобаларды, оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобаларды іске асыру және қолдау" деген 3-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне

ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде облыс экономикасының басым салаларында инвестициялық және инновациялық жобалар іске асырылады, өңірде құрылған бәсекеге қабілетті жобалардың (өндірістердің), оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобалардың саны 2014 жылы 5 объектіні, 2023 жылы – 25 объектіні құрайды; құрылған жұмыс орындарының саны 2016 жылы 90 орынды, 2023 жылы – 750 орынды құрайды.

ҚСБ 3. Өсу нүктелерінде экономикалық белсенділікті ынталандыру үшін жағдай жасау

1-мақсат. Кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымын дамыту (арнайы экономикалық аймақтар, индустриялық аймақтар, технопарктер)

Міндеттер:

1) жаңадан басталған бизнесті қолдау инфрақұрылымын дамыту (бизнес-инкубаторлар, технопарктер, индустриялық (өнеркәсіптік) аймақтар, арнайы экономикалық аймақтар);

2) бизнесті қолдау инфрақұрылымын: технопарктерді, индустриялық (өнеркәсіптік) аймақтарды, арнайы экономикалық аймақтар құруға жәрдемдесу;

3) кластерлік бастамаларды дамыту;

4) өнімді ішкі және сыртқы нарықтарда неғұрлым белсенді ілгерілету үшін өнім брендингіне жәрдемдесу;

5) өндірістік және басқарушылық озық технологиялар мен стандарттарды енгізу.

Іс-шаралар:

1) инвесторларға қызмет көрсету орталығын дамытуға жәрдемдесу;

2) ақпараттық және сарапшылық ресурстарға қолжетімділікті қамтамасыз ету;

3) мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде бәсекеге қабілетті өндірістерді құруға жәрдемдесу;

4) облыс саласының әлеуетін зерделеу және өңірлік жаңа кластерлер құру жөнінде ұсыныстар дайындау;

5) тоқыма кластерін қалыптастыру үшін тұрақтандыру қорын құру және оған қызмет көрсету;

6) "серпінді" жобаларды, кластерлік бастамаларды, инфрақұрылымдық және жүйелік жобаларды іске асыру;

7) даму институттарының қаражаты мен мүмкіндіктерін пайдалану.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) технопаркте әзірленген жобалардың, жаңа технологиялардың, индустриялық аймақтарда шығарылатын жаңа өнімнің, оның ішінде даму институттары қаражатының қатысуы арқылы, саны, бірлік;

2) тоқыма саласын дамыту үшін мақта талшығы бойынша Тұрақтандыру қорын құру, бірлік;

3) өңірге тартылған шетелдік инвесторлардың(жыл сайын кемінде екеу), оның ішінде "Global – 2000" тізімінен тартылғандардың саны (2023 жылға дейін кемінде үшеу), бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымын дамыту" деген 1-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде арнайы экономикалық аймақтың қызметін дамыту, технопарктің жарғылық капиталын толықтыру жөніндегі іс-шаралар өткізілетін болады. Ақпараттық және сарапшылық ресурстарға қолжетімділік қамтамасыз етіледі, бизнес-идеяларды, жобаларды әзірлеуде жәрдем көрсетіледі. Технопаркте әзірленген жобалардың, жаңа технологиялардың, индустриялық аймақтарда шығарылатын жаңа өнімнің саны 2018 жылға қарай – 9 бірлікті, 2023 жылға қарай – 24 бірлікті құрайды. 2015 жылы тоқыма саласын дамыту үшін мақта талшығы бойынша Тұрақтандыру қоры құрылады. "Шымкент инновация" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі арқылы ӘКК шетелдік инвесторларды тарту жөнінде іс-шараларды жүзеге асыратын болады, олардың жалпы саны 20 бірлікті құрайды (оның ішінде Global – 2000 тізімінен үшеу).

ҚСБ 4. Активтердің құнын ұлғайту және корпоративтік басқару деңгейін жоғарылату

1-мақсат. ӘКК-нің қаржылық, өндірістік және инвестициялық қызметінің нәтижелілігі мен тиімділігін жоғарылату

Міндеттер:

- 1) ӘКК мен еншілес ұйымдар қызметінің рентабельділігін ұлғайту;
- 2) кірістіліктің және ӘКК уақытша бос қаражатын орналастыру сенімділігінің оңтайлы арақатынасын қамтамасыз ету;
- 3) активтердің құнын ұлғайту;
- 4) экономиканың әртүрлі салаларында ӘКК-мен еншілес және тәуелді ұйымдардың жобаларын іске асыру;
- 5) мемлекеттік активтердің іскери айналымға қатысуын қамтамасыз ету, проблемалы активтерді сауықтыру және олардың базасында бәсекеге қабілетті өндірістерді дамыту;
- 6) кіріс алу көздерін кеңейту;
- 7) өндірістік және басқарушылық озық технологиялар мен стандарттарды енгізу;
- 8) қоржынды компаниялар арасында коммуникацияларды дамыту және дағды алмасу;
- 9) корпоративтік басқару рейтингін алу;

10) кадрлардың біліктілігін жоғарылату.

Іс-шаралар:

- 1) инвестициялық қоржын көлемін ұлғайту;
- 2) іске асырылып жатқан инвестициялық жобалардың рентабельділігін арттыру;
- 3) рентабельділігі мен кірістілік деңгейін ұлғайту мақсатында еншілес және тәуелді ұйымдармен жұмыс істеу;
- 4) ӘКК компаниялар тобының әкімшілік шығыстарын оңтайландыру;
- 5) бірлескен жобаларды іске асыру үшін сыртқы көздерден қаржы қаражатын тарту;
- 6) ӘКК қызметкерлері үшін оқыту семинарларын өткізу, мамандықтар мен бағыттар бойынша әртүрлі курстарда олардың біліктілігін жоғарылату.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

- 1) өткен жылмен салыстырғанда ӘКК таза кірісі көлемінің өсуі, %;
- 2) өткен жылмен салыстырғанда 1 қызметкерге шаққандағы кіріс көлемінің өсуі, %;
- 3) ӘКК активтерінің рентабельділік көрсеткішінің өсуі, %.

Межеленген нәтижелер:

"ӘКК-нің қаржылық, өндірістік және инвестициялық қызметінің нәтижелілігі мен тиімділігін жоғарылату" деген 1-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде инвестициялық қоржын көлемін ұлғайтылады, әкімшілік шығыстар құрылымы оңтайландырылады, бірлескен жобаларды іске асыру үшін сыртқы көздерден қаржы қаражаты тартылады. Өткен кезеңмен салыстырғанда негізгі қызметтен түсетін таза кіріс мөлшері көлемінің өсуі нәтижесінде 2018 жылға қарай 4 %-ды, ал 2023 жылға қарай – 7 %-ды құрайды. Бұл ретте ӘКК-нің бір қызметкеріне шаққандағы таза кірісі 2018 жылға қарай 3 %-ды құрап, 2023 жылға қарай 6 %-ға дейін өседі. Активтер рентабельділігінің өсуі 2018 жылға қарай 1,27 %-ға және 2023 жылға қарай 1,62 %-ға жетеді.

2-мақсат. Еншілес және тәуелді ұйымдарды басқару тиімділігін жоғарылату

Міндеттер:

- 1) активтердің құнын ұлғайту;
- 2) еншілес және тәуелді ұйымдардың әлеуетін тиімді басқару және құнын ұлғайту;
- 3) еншілес ұйымдардың таза пайдасын ұлғайту;
- 4) өндірістік және басқарушылық озық технологиялар мен стандарттарды енгізу;
- 5) қоржынды компаниялар арасында коммуникацияларды дамыту және дағды алмасу.

Іс-шаралар:

1) кәсіпорындарда қаржылық есептің халықаралық стандарттарға сәйкес келетін прогрессивті әдістерін енгізу;

2) активтердің кірістілігін арттыруға бағытталған іс-шараларды әзірлеу;

3) еншілес және тәуелді ұйымдардың инвестициялық жобаларын іске асыруға жәрдемдесу, еншілес және тәуелді ұйымдарға қаржылай көмек, қарыз, жарғылық капиталды ұлғайтуға қаражат беру;

4) кәсіпорындарды оңтайландыру, қайта құрылымдау, олардың негізінде бәсекеге қабілетті жаңа өндірістерді дамыту, мемлекеттік-жекешелік әріптестік негізінде бірлескен кәсіпорындар құру;

5) активтерді, акцияларды және жобалардағы қатысу үлестерін сатып алу мен сату жөніндегі ұсыныстарды жүзеге асыру;

б) еншілес және тәуелді ұйымдарда корпоративтік басқаруды енгізу.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) Өткен жылмен салыстырғанда таза пайда көлемінің өсуі, %;

2) Өткен жылмен салыстырғанда еншілес және тәуелді ұйымдардың салықтық жүктеме коэффициентін жоғарылату, %;

3) Еншілес және тәуелді ұйымдардың базасында іске асырылған инвестициялық жобалардың саны, бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Еншілес және тәуелді ұйымдарды басқару тиімділігін жоғарылату" деген 2-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде еншілес ұйымдарда қаржылық есеп әдістері енгізілетін болады; активтердің кірістілігін арттыруға бағытталған іс-шаралар әзірленеді; қаржылай көмек көрсетіледі, қарыз, жарғылық капиталды ұлғайтуға қаражат бөлінеді. Өткен жылмен салыстырғанда таза пайда көлемінің өсуі нәтижесінде 2014 – 2018 жылдар аралығындағы кезеңде 3 %-ға дейін, 2019 – 2023 жылдар аралығындағы кезеңде – 6 %-ға дейін жетеді. Өткен жылмен салыстырғанда еншілес және тәуелді ұйымдардың салықтық жүктеме коэффициентінің жоғарылауы 2018 жылы 1,5 %-ды, 2013 жылға қарай – 3 %-ды құрайды. Еншілес және тәуелді ұйымдардың базасында іске асырылған инвестициялық жобалардың саны 2018 жылы 6 бірлікті, 2012 жылға қарай – 16 бірлікті құрайды.

3-мақсат. Менеджмент деңгейін жоғарылату және корпоративтік басқару рейтингін алу

Міндеттер:

1) акционермен, бюджеттік бағдарлама әкімшісімен, инвесторлармен өзара іс-қимыл жасау процестерінің тиімділігін арттыру;

2) бюджеттік, қаржылық және атқарушылық тәртіптің орындалу сапасын жоғарылату;

3) ӘКК-нің, еншілес және тәуелді ұйымдардың қазірі заманғы менеджмент негіздерін дамытуға және жетілдіруге бағытталған ішкі нормативтік құжаттарын әзірлеу және енгізу;

4) активтерді басқару тиімділігін жоғарылату;

5) корпоративтік басқару жүйесінің негізгі элементтерін енгізу;

6) корпоративтік басқару рейтингін алу және ӘКК-нің корпоративтік басқару деңгейін жоғарылату;

7) әріптестермен коммуникацияның тиімділігін жоғарылату.

8) тәуекелдерді басқару сапасын жоғарылату.

Іс-шаралар:

1) төрт құрамдас бөлік бойынша ӘКК-дегі корпоративтік басқару элементтерін әзірлеу және енгізу әрі корпоративтік басқару практикасын жүзеге асыру:

2) акционерлердің құқықтары;

3) басқару және бақылау органдары жұмысының тиімділігі;

4) ақпаратты ашу, өзге мүдделі тараптардың мүддесіндегі қызмет;

5) корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік;

6) компанияның Директорлар кеңесінің, атқарушы органының және акционерлерінің өзара тиімді іс-қимыл жасау деңгейін жоғарылатуды қамтамасыз ету;

7) ӘКК құнының өсуін қамтамасыз ету;

8) сенімді иелену және компанияның сыртқы мүдделі тараптарына құрмет көрсету;

9) бірлескен қызметке әлеуетті әріптестер тарту;

10) біліктілігі жоғары мамандар құрамын қалыптастыруға бағытталған кадр саясатын іске асыру;

11) шетелдік мамандарды және "Болашақ" бағдарламасының түлектерін тарту ;

12) Қоғамның корпоративтік басқару рейтингін алуы;

13) ЕТҰ корпоративтік басқару рейтингін алуы.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) ӘКК мен еншілес және тәуелді ұйымдарды корпоративтік басқару рейтингінің көрсеткіші;

2) кадрлардың тұрақтамау коэффициенті.

Межеленген нәтижелер:

"Менеджмент деңгейін жоғарылату және корпоративтік басқару рейтингін алу" деген 3-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде корпоративтік басқару элементтері әзірленеді және енгізіледі, ӘКК мен еншілес және тәуелді ұйымдардың өзара тиімді іс-қимыл жасау деңгейін

жоғарылату қамтамасыз етіледі, соның нәтижесінде 2016 – 2019 жылдары корпоративтік басқарудың орташа деңгейіне қол жеткізіп, 2023 жылы корпоративтік басқарудың жақсы практикасы деңгейіне жету жоспарланып отыр. Сенімді иелену шаралары жүзеге асырылып, компанияның сыртқы мүдделі тараптарына құрмет көрсетіледі, соның нәтижесінде 2016 жылы корпоративтік веб-сайтқа кірушілер санының өсуіне қол жеткізіледі. Біліктілігі жоғары мамандар қатарынан кадр әлеуетінің қалыптастырылады, "Болашақ" халықаралық стипендиясының түлектері шақырылады, кадрлардың тұрақтамау коэффициенті 2014 жылғы 12 %-дан 2018 жылы 9 %-ға дейін және 2023 жылы 6 %-ға дейін азаяды.

ҚСБ 5. Салалық республикалық және өңірлік бағдарламаларды іске асыру

1-мақсат. Үздіксіз мониторингті жүзеге асырудағы тиімділікке және мемлекеттік бағдарламаларды орындаудың түпкілікті нәтижелеріне қол жеткізу

Міндеттер:

1) мемлекеттік бағдарламалар арқылы ӘКК-ге жүктелген міндеттерді орындау, алға қойылған міндеттерді іске асыру;

2) мемлекеттік бағдарламаларды толыққанды орындау үшін жағдай жасау;

3) мемлекеттік бағдарламаларды іске асырудан ӘКК шығынын азайту;

4) мемлекеттік және салалық бағдарламалар шеңберінде қаржы алуда инвесторларға жәрдем көрсету.

Іс-шаралар:

1) бағдарламаларды орындау шеңберінде кәсіпкерліктің, халықтың экономикалық белсенділігін жоғарылату жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруға жергілікті атқарушы органдармен бірге қатысу;

2) мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру шығасыларын азайту;

3) бағдарламаларды іске асыру үшін қаржы қаражатын тарту;

4) бағдарламаның жобаларды іске асыруға арналған құралдарын пайдалану, жаңа өндірістік қуаттар құру, кәсіпкерлікті, өңір экономикасының салаларын дамыту, өңірдегі бағаларды тұрақтандыру;

5) бағдарламаларды іске асыру жөніндегі қадамдық іс-шаралар жоспарын әзірлеу және іске асыру;

6) ұйымдастырушылық, техникалық, қаржылық іс-шаралардың жиынтықта болуын қамтамасыз ету, бағдарламаның негізгі кезеңдерін жүзеге асыру бойынша жобалау-сметалық құжаттама дайындау.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) іске асырылатын мемлекеттік немесе салалық бағдарламаның жоспарланған сандық және сапалық көрсеткіштерінің қол жеткізілгендерінің саны;

2) арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарда іске асырылған іс-шаралар саны (өңірлік бағдарламалар);

3) ӘКК жәрдемімен құрылған өңірлік кластерлер саны.

Межеленген нәтижелер:

"Үздіксіз мониторингті жүзеге асырудағы тиімділікке және мемлекеттік бағдарламаларды орындаудың түпкілікті нәтижелеріне қол жеткізу" деген 1-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне ӘКК-нің қол жеткізуі нәтижесінде мемлекеттік, салалық және өңірлік бағдарламаларда белгіленген негізгі міндеттер мен мақсаттар іске асырылады және 2018 жылға қарай қол жеткізілген сандық және сапалық көрсеткіштердің саны 16 бірлікке, ал 2023 жылға қарай 31 бірлікке жетеді. Арнайы экономикалық аймақта және индустриялық аймақта іске асырылған іс-шаралар саны 2023 жылға қарай 16 бірлікке дейін жетеді. Облыс саласының әлеуетін зерделеу жүргізілетін болады және өңірлік 3 кластер құру жөнінде ұсыныстар дайындалады.

2-мақсат: Өңірлік инновациялық саясатты дамыту, отандық ғылымға қолдау көрсету

Міндеттер:

1) экономиканың басым салаларында инновациялық технологияларды және жобаларды енгізу;

2) инновацияларды және технологиялар трансфертін енгізу үшін мүдделі тұлғалар тобын кеңейту;

3) инновацияларды және технологиялар трансфертін қолдаудың мемлекеттік құралдарына жәрдем көрсету;

4) ОҚО үшін жаңа инновациялық тауашаларды зерделеу және табу.

Іс-шаралар:

1) жаңа инновациялық жобаларды жинау және іске асыру, жобаларды қаржыландыруды іздестіруде және іске асыруда жәрдемдесу;

2) әртүрлі салалық бағыттар бойынша жаңа технологияларды енгізу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру;

3) Шымкент қаласында өңірлік инновациялық технологиялар паркін (технопарк) ашу және жарақтандыру мәселесі бойынша "Технологиялық даму жөніндегі ұлттық агенттік" акционерлік қоғамымен өзара іс-қимыл жасау;

4) технологиялық шешімдерді іздеу үшін әріптестерді белгілеу, технологиялар трансферті;

5) өңірлік жоғары оқу орындарының, АҚШ пен Еуропаның озық университеттерінің, "Халықаралық бағдарламалар орталығы" акционерлік қоғамының қатысуымен жаңа технологияларды коммерцияландыру саласында бірлескен ғылыми-қолданбалы бағдарламалар мен тағылымдама бағдарламаларын әзірлеу мен іске асыруға жәрдемдесу;

6) жастардың бойындағы жаңашылдық рухты көтермелеу және ОҚО жастары арасында инновациялық идеялар конкурстарын, сондай-ақ бастамашыл жастар үшін жүйелі семинарлар мен ашық дәрістер өткізу;

7) инновациялық өнімді өткізудің перспективалы нарықтарына маркетингтік зерттеу жүргізу;

8) отандық ғылыми-зерттеу институттарын тапсырыспен қамтамасыз ету мақсатында жоғары оқу орындарына бірлескен зертханалар ашуда, шетелдік профессорларды шақыруда қолдау көрсету.

Қызметтің түйінді көрсеткіштері:

1) инновациялық инфрақұрылым арқылы іске асырылған бизнес-идеялар саны, бірлік;

2) жоғары оқу орындарымен бірге жүзеге асырылған бірлескен іс-шаралар саны, бірлік.

Межеленген нәтижелер:

"Өңірлік инновациялық саясатты дамыту, отандық ғылымға қолдау көрсету" деген 2-мақсаттың түйінді көрсеткіштеріне қол жеткізу нәтижесінде ӘКК-нің жәрдемі мен инновациялық инфрақұрылым қалыптастырылады, ол мыналарды қамтитын болады: өңірде инновациялық саясатты жүзеге асыру жөніндегі арнайы кәсіпорын, технопарк, индустриялық аймақтар, конструкторлық бюролар, жаңа бизнес-идеяларды іріктеу және іске асыру жүзеге асырылады: 2018 жылы – 9 бірлік, 2023 жылға қарай – 38 бірлік. ӘКК өнімнің жалпы көлеміндегі инновациялық өнім үлесінің 2018 жылға қарай 1 %, ал 2023 жылға қарай 3 %-ға дейін өсуіне ықпал ететін болады. Жоғары оқу орындарына қолдау көрсету жүзеге асырылады. Бірлескен іс-шаралар саны 2018 жылға қарай 6 бірлікті, 2023 жылға қарай 28 бірлікті құрайды.

Осы даму стратегиясы мемлекеттік-жекешелік әріптестік қағидаттарының негізінде экономикалық және әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру үшін ӘКК-нің өңірлік даму институты ретінде қалыптасуын дамытуға бағытталған.

Стратегияның іске асырылуын мониторингтеуді қамтамасыз ету үшін сандық және сапалық көрсеткіштер мен индикаторлар пайдаланылды. Олар стратегиялық бағыттарды, міндеттер мен мақсаттарды орындаудың жалпы процесін қамтиды.

ӘКК өз нәтижелерін осы индикаторларға қатысты қадағалап отырады және барлық қажетті ресурстар мен күш-жігерді олардың нысаналы мәндеріне қол жеткізуге жұмсайды.

Стратегияны іске асыру мақсатында ӘКК дамытудың 2014 – 2018 жылдарға және 2019 – 2023 жылдарға арналған бесжылдық екі жоспары әзірленеді, онда Стратегияны іске асыру шеңберінде орта мерзімді кезең ішінде жүзеге асырылатын іс-шаралар нақтыланады.

Қажет болған жағдайда Стратегияны түзету және нақтылау жөнінде тиісті ұсыныстар енгізілетін болады.

"Шымкент" әлеуметтік-кәсіпкерлік
корпорациясы"
ұлттық компаниясы" акционерлік
қоғамының
2014 – 2023 жылдарға арналған
даму стратегиясына
қосымша

"Шымкент" ӘКК" ҰҚ" АҚ қызметінің 2014 – 2023 жылдарға арналған стратегиялық бағыттары бойынша қызметтің түйінді көрсеткіштері (ҚТК)

ҚСБ 1. Өңірдің басым секторларын (өсу нүктелерін) дамыту.

1-мақсат. Өңірдің агроөнеркәсіптік кешенінің орнықты өсуін қамтамасыз етуге жәрдемдесу, инфрақұрылым мен логистиканы дамыту жөніндегі жобаларды әзірлеу

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Тауарларды өндіру, сақтау, өңдеу, жеткізу және жүк ағындарын басқару бойынша құрылған құрылымдардың саны, бірлік			1							
ҚТК 2. Агроөнеркәсіптік кешен саласында өңірде әзірленген және іске асырылған жобалардың саны, бірлік		2	1	2	2	1	2	1	2	2

2-мақсат. Тоқыма саласын дамыту

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Арнайы экономикалық аймақта тұрып қалған кәсіпорындардың іске қосылғандарының саны, бірлік	1		1							
ҚТК 2. Тоқыма саласында әзірленген және іске асырылған жобалардың саны, бірлік					1		2			
ҚТК 3. Ашылған ілеспе өндірістердің саны, бірлік				1			1			

3-мақсат. Тұрғын үй құрылысы және құрылыс материалдарының өндірісі

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Өңірде тұрғын үй салу және құрылыс материалдарын шығару жөніндегі жобаларды іске асыру, бірлік					1				1	
ҚТК 2. Пайдалануға берілген тұрғын үй ауданының көлемі, мың м ²				20	25					

ҚТК 3. Құрылыс индустриясын дамыту үшін жер қойнауын пайдалануда іске асырылған жобалардың саны, бірлік	1	2	3	1	2	1	3	4	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

ҚСБ 2. Инвестициялар тарту және жаңа өндірістер құру

1-мақсат: ОҚО-да сыртқы экономикалық байланыстарды дамыту, қолайлы инвестициялық ахуал қалыптастыру

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Шетелдік және отандық инвесторлармен жасалған меморандумдар, ниет хаттамаларының саны, бірлік	1	2	3	2	3	4	4	5	5	5
ҚТК 2. 2023 жылға қарай инвестициялық қоржын көлемінің сандық өсімі, %-бен	101	102	102	103	105	107	108	109	110	111

2-мақсат: ӘКК еншілес ұйымы – "Шымкент инновация" ЖШС-нің өңірге инвестициялар тартуды қамтамасыз етуі, инвестициялық қолдауды қамтамасыз ету

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Жүргізілген өңірлік инвестициялық іс-шаралардың саны, бірлік	2	3	3	3	4	4	5	5	5	5
ҚТК 2. Жер қойнауын пайдалану жобаларын қоса алғанда, оның ішінде шетелдік капитал қатысатын жыл сайын іске қосылатын инвестициялық жобалардың саны (жылына кемінде бесеу), бірлік	5	5	5	6	6	7	7	5	8	10
ҚТК 3. Өңірдегі өңдеуші өнеркәсіпке құйылатын шетелдік инвестициялардың өсуі, %	102	103	104	106	108	110	112	116	118	120

3-мақсат. Инвестициялық және инновациялы жобаларды, оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобаларды іске асыру және қолдау

ҚТК атауы	2014 ЖЫЛ	2015 ЖЫЛ	2016 ЖЫЛ	2017 ЖЫЛ	2018 ЖЫЛ	2019 ЖЫЛ	2020 ЖЫЛ	2021 ЖЫЛ	2022 ЖЫЛ	2023 ЖЫЛ
ҚТК 1. Өңірде құрылған бәсекеге қабілетті жобалардың (өндірістердің), оның ішінде Үдемелі индустриялық-инновациялық даму жөніндегі мемлекеттік бағдарламаға кіретін жобалардың саны, бірлік			1	2	2	3	3	4	5	5
ҚТК 2. Өңірде құрылған жұмыс орындарының саны, бірлік			40	50	70	85	95	120	140	150

ҚСБ 3. Өңірдің өсу нүктелерінде экономикалық белсенділікті ынталандыру үшін жағдайлар жасау.

ҚТК атауы	2014 жыл	2015 жыл	2016 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
ҚТК 1. Корпоративтік басқару рейтингінің көрсеткіші, Оның ішінде:										
"Шымкент" ӘКК	-	-		3	-	4	-	5	-	6
еншілес және тәуелді ұйымдар						3	-	4	-	5
ҚТК 2. Кадрлардың тұрақтамау коэффициенті, %	15	13	11	11	10	9	8	7	7	6

ҚСБ 5. Салалық республикалық және өңірлік бағдарламаларды іске асыру
1-мақсат. Үздіксіз мониторингті жүзеге асырудағы тиімділікке және мемлекеттік бағдарламаларды орындаудың түпкілікті нәтижелеріне қол жеткізу

ҚТК атауы	2014 жыл	2015 жыл	2016 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
ҚТК 1. Іске асырылатын мемлекеттік немесе салалық бағдарламаның жоспарланған сандық және сапалық көрсеткіштерінің қол жеткізілгендерінің саны, бірлік	2	3	3	4	4	5	5	5		
ҚТК 2. Арнайы экономикалық және индустриялық аймақтарда іске асырылған іс-шаралар саны, бірлік		1	1	1	1	2	2	2	3	3
ҚТК 3. Қоғамның жәрдемімен құрылған өңірлік кластерлер саны, бірлік				1			1			1

2-мақсат: Өңірлік инновациялық саясатты дамыту, отандық ғылымға қолдау көрсету

ҚТК атауы	2014 жыл	2015 жыл	2016 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
ҚТК 1. Инновациялық инфрақұрылым арқылы іске асырылған бизнес-идеялар саны, бірлік		1	2	3	3	4	5	5	7	8
ҚТК 2. Жоғары оқу орындарымен бірге жүзеге асырылған бірлескен іс-шаралар саны, бірлік			1	1	2	2	4	5	5	5